

MÅL OCH BUDGET 2019–2021

Innehållsförteckning

Förslag till särskilda beslut.....	2
Alliansmajoritetens inledning.....	7
Så styrs Nacka kommun	9
Förutsättningar inför 2019–2021.....	111
Förslag till budget 2019.....	19
Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget.....	29
Kommunstyrelsen.....	29
Arbets- och företagsnämnden.....	344
Fritidsnämnden	37
Kulturnämnden.....	39
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	411
Natur- och trafiknämnden.....	444
Socialnämnden	46
Utbildningsnämnden.....	49
Äldrenämnden.....	51
Överförmyndarnämnden.....	533
Bilaga 1. Nämndernas resultatindikatorer	
Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp.....	
Bilaga 3. Taxor och avgifter	
Bilaga 4. Investeringar.....	
Bilaga 5 Finansiell verksamhet.....	
Bilaga 6 Stöd till de politiska partiernas arbete arvodet 2019-2021	
Bilaga 7. Reglementen	
Bilaga 8. Majoritetsprogrammet 2019-2022.....	

Förslag till särskilda beslut**Övergripande**

- 1) Skattesatsen för år 2019 fastställs till oförändrad 18:43.
- 2) Kommunfullmäktige noterar Majoritetsprogram för 2019–2022 enligt bilaga 8.
- 3) Partierna i fullmäktige erhåller grundstöd för kanslistöd och politiska sekreterare och månadsarvode till kommunal- och oppositionsråd fastställs enligt bilaga 6.
- 4) Arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden som fasta årsarvoden och ersättning för barn tillsyn, fastställs enligt bilaga 6.
- 5) Kommunfullmäktige fastställer följande finansiella mål. Resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten, investeringar inom stadsutvecklingen ska vara självfinansierade över en femårsperiod, övriga investeringar ska årligen vara självfinansierad till 50 procent och soliditeten ska stärkas under perioden.
- 6) Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 2,0 procent.
- 7) Kommunfullmäktige fastställer personalomkostnadspålägg avseende personal upp till 65 års ålder för Valfärds samhällsservice till 38,58 procent, för Valfärd skola till 42,22 procent och för övrig personal till 44,53 procent. För personal över 65 år fastställs det till 22,00 procent.
- 8) Kommunfullmäktige fastställer kravet på utdelning till 26,8 miljoner kronor för Nacka energi AB. Nacka stadshus AB ska betala dessa till kommunen.
- 9) För Nacka stadshus AB fastställer kommunfullmäktige räntesatsen till 1,45 procent avse-

- ende lån för Nacka energi AB och Nacka vatten och avfall AB samt en låneramsavgift på 488 tusen kronor. Nacka stadshus AB ska betala dessa till kommunen.
- 10) För Nacka stadshus AB fastställer kommunfullmäktige den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 10 miljoner kronor, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
  - 11) För Nacka energi AB fastställer kommunfullmäktige den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor som Nacka energi AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
  - 12) För Nacka vatten och avfall AB fastställer kommunfullmäktige ersättningen för koncerngemensamma kostnader till 2 miljoner kronor, en räntesats på 1,45 procent på lån för Nacka vatten och avfall AB samt en låneramsavgift på 898 000 kronor. Nacka vatten och avfall AB ska utbetala dessa till kommunen.
  - 13) För Nacka vatten och avfall AB fastställer kommunfullmäktige den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor som Nacka vatten och avfall AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
  - 14) Kommunfullmäktige fastställer Va-taxa för 2019 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB, bilaga 3. Beslutet innebär följande.
    - a. Oförändrad VA- taxa för brukningsavgifterna under 2019.
    - b. Oförändrade anläggningsavgifter för 2019.
  - 15) Kommunfullmäktige fastställer avfallstaxa 2019 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB, bilaga 3. Beslutet innebär följande.
    - a. Höjning grundavgift med 31 procent för villor och flerbostadshus.
    - b. Höjning grundavgift med 50 procent för företag.
    - c. Höjning av hämtning för matavfall 5 kronor per hämtning.
    - d. Höjning av avgiften för osorterat med 15 procent för villor och 30 procent för flerbostadshus och företag.
    - e. Höjning av avgiften med 15 procent för hämtning ofta (mer än en gång i veckan för flerbostadshus och företag).
    - f. Höjning av avgift för säckabonnemang med 30 procent.
    - g. Höjning av hämtning av grovavfall och trädgårdsavfall med 15 procent.
    - h. Höjning av slam-, fett- och latrinhämtning med 10 procent.
    - i. Höjning av gångvägstillägget från 3 kronor/hämtning för gångavstånd mellan 11 och 20 m, till 6 kronor/hämtning
    - j. Borttagande av subventioneringen kring förpackat matavfall, tjänsten fortsätter dock fortsättningsvis att erbjudas till självkostnadspris för företag.
  - 16) Kommunfullmäktige fastställer nätavgifter för 2019 enligt förslag från Nacka energi AB. Beslutet innebär följande:
    - a. Nätavgifterna föreslås höjas med 4,4 procent.
    - b. Nätavgift för överföring av el till högspänningsanläggning. Leveransspänning 10-20 kV.
      - i. Fast avgift 11 978 kronor/år
      - ii. Abonnemangsavgift 592 kronor/kW och år
      - iii. Övertagsutgift uttages för den månad då utnyttjad effekt överstiger abonnerad effekt. Avgiften uttages för den överuttagna effekten. Avgiften för överuttaget är hälften av årsavgiften för abonnemanget.

- iv. Gällande moms och energiskatt tillkommer.
- c. Nätavgift för överföring av el till lågspänningsanläggning med effektabonnemang. Leveransspänning 0,4 kV, Överföringskapacitet abonnerad effekt minst 140 kW
  - i. Fast avgift 5 852 kronor/år
  - ii. Abonnemangsavgift 769 kronor/kW och år
  - iii. Övertagsutgift uttages för den månad då utnyttjad effekt överstiger abonnerad effekt. Avgiften uttages för den överuttagna effekten. Avgiften för överuttaget är hälften av årsavgiften för abonnemanget.
  - iv. Gällande moms och energiskatt tillkommer.
- 17) Kommunfullmäktige fastställer ett lånetak på 2,3 miljarder kronor år 2019 (utöver checkkredit) för koncernbanken i sin helhet. Fördelat enligt följande:
  - a. Lånetak för kommunen 1 407 miljoner kronor
  - b. Lånetak för Nacka stadshus AB 314 miljoner kronor
  - c. Lånetak för Nacka vatten och avfall AB på 579 miljoner kronor
- 18) Kommunfullmäktige fastställer nämndorganisation enligt nedan:
  - a. Kommunstyrelsen
  - b. Arbets- och företagsnämnden
  - c. Fritidsnämnden
  - d. Kulturnämnden
  - e. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
  - f. Natur- och trafiknämnden
  - g. Socialnämnden
  - h. Utbildningsnämnden
  - i. Val- och demokratinämnden
  - j. Äldrenämnden
  - k. Överförmyndarnämnden

Förslaget innebär förändringar avseende ansvarsområden inom socialnämnden och arbets- och företagsnämnden. Valnämnden har

ändrats till Val- och demokratinämnden och fått ett utökat ansvar för demokratifrågor. För respektive nämnds reglemente se bilaga 7.

- 19) Kommunfullmäktige fastställer ett nytt utskott, miljöutskottet under kommunstyrelsen. Mångfaldskommittén, miljömålskommittén och kommittén för hälsa och livskvalitet avvecklas.

Kommunstyrelsen

- 20) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kommunstyrelsen, samt resultatindikatorer för kommunstyrelsen enligt bilaga 1.
- 21) Kommunfullmäktige fastställer resultatkrav för Välfärd skola till 10,3 miljoner kronor och för Välfärd samhällsservice till 8,9 miljoner kronor.
- 22) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen följande särskilda uppdrag under 2019:
  - a. verka för en flexibel och bättre fungerande bostadsmarknad där inlåsnings effekter motverkas och där det finns bostäder för alla.
  - b. se över hur FN:s Agenda 2030-mål om långsiktig hållbarhet kan implementeras i Nacka.
  - c. stärka det lokala företagsklimatet, till exempel genom att öka ytorna för verksamhetsområden, införa en "företagslots"-funktion och genom att korta handläggningstiderna vid myndighetsutövning.
  - d. utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet i kommundelarna, genom BRÅ.
  - e. presentera en plan för utfasning av fossilenergi från den egna verksamheten, till exempel genom installation av fler solpaneler.
  - f. se över modellen för internhyror i syfte att anpassa den till det lokalbestånd som finns idag och byggs de kommande åren samt för att skapa ytterligare incitament för en effektiv och flexibel lokalanvändning.

- g. sälja de bostadsrätter som inte behövs för att klara flyktingmottagandet.
- h. inventera standard på elevtoaletter och omklädningsrum i skolorna.
- i. följa upp hur berörda nämnder tar ansvar för att nå målen i strategin ”Ett drog-fritt Nacka för unga” för att säkerställa att de aktiviteter och åtgärder som vidtas leder till önskat resultat.
- j. samverka med kulturnämnden i planeringen för nya flexibla kulturlokaler i centrala Nacka, exempelvis bibliotek och konsthall.
- k. kartlägga förekomsten av hederskultur i Nacka som underlag för vidare åtgärder samt öka kunskapen om detta inom kommunen.

Arbets- och företagsnämnden

- 23) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, arbets- och företagsnämnden, samt resultatindikatorer för arbets- och företagsnämnden enligt bilaga 1.
- 24) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 22–24.
- 25) Kommunfullmäktige ger arbets- och företagsnämnden följande särskilda uppdrag under 2019:
  - a. ta initiativ för att bli försökskommun för att ta över Arbetsförmedlingens ansvar och uppgifter för arbetsmarknads- och etableringsinsatser.
  - b. stärka integrationen och de nyanländas etablering i Sverige genom samarbete med föreningar och civilsamhället och genom aktiva insatser för egen försörjning.

Fritidsnämnden

- 26) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, fritidsnämnden, samt resultatindikatorer för fritidsnämnden enligt bilaga 1.

- 27) Kommunfullmäktige fastställer avgifter enligt bilaga 3.
- 28) Kommunfullmäktige bemyndigar fritidsnämnden att fastställa avgifter för nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.
- 29) Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden följande särskilda uppdrag under 2019:
  - a. höja kapaciteten på befintliga fotbollsplaner genom bättre belysning, konstgräs och renovering av de äldre planerna.
  - b. aktualisera den så kallade kapacitetsutredningen för tillskapandet av nya idrottsanläggningar och i samband med detta också redovisa hur planeringen för ersättningsanläggningar ser ut.

Kulturnämnden

- 30) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kulturnämnden, samt resultatindikatorer för kulturnämnden enligt bilaga 1.
- 31) Kommunfullmäktige fastställer check- och avgiftsnivåerna inom kundval kulturskola enligt bilaga 2 tabell 5 och bilaga 3.
- 32) Kommunfullmäktige fastställer kulturpeng för 2019 till 283 kronor per år, vilket är oförändrat jämfört med 2018.
- 33) Kommunfullmäktige fastställer avgifter för upphandlad lovverksamhet enligt tjänsteskrivelsen KUN 2018/127 bilaga 1 samt beslutar om möjlighet till avgiftsbefrielse för barn och unga som lever i familjer som beviljats ekonomiskt bistånd. Detta omfattar även ensamkommande barn. Intäkterna från avgifterna tillfaller vald leverantör och utgör en del av ersättningen för upphandlad tjänst.
- 34) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden följande särskilda uppdrag under 2019:

a. samverka med kommunstyrelsen i planeringen för nya flexibla kulturlokaler i centrala Nacka, med till exempel bibliotek och konsthall.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- 35) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, samt resultatindikatorer för miljö- och stadsbyggnadsnämnden enligt bilaga 1.
- 36) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag, bilaga 3.

Natur- och trafiknämnden

- 37) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, natur- och trafiknämnden, samt resultatindikatorer för natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1.
- 38) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt natur- och trafiknämndens förslag, bilaga 3.
- 39) Kommunfullmäktige ger natur- och trafiknämnden följande särskilda uppdrag under 2019:
- a. samordna ett paket för trivsel och tillgänglighet, bestående av 50 miljoner kronor för insatser i naturreservat, badplatser, gångstråk, lokala centrum och andra offentliga platser med bland annat offentliga toaletter, parkbänkar och räcken samt bättre skötsel av naturen.
  - b. tillskapa fler infartsparkeringsplatser för både bil och cykel.
  - c. utreda om och hur ett system med nyttoparkeringstillstånd ska införas.
  - d. påskynda bildande av naturreservaten i Rensåtra, Ryssbergen, Skarpnäs, Skuruparken och kulturreseptatet Baggenstaket, med målet att alla ska vara beslutade av kommunfullmäktige senast år 2020.

Socialnämnden

- 40) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, socialnämnden, samt resultatindikatorer för socialnämnden enligt bilaga 1.
- 41) Kommunfullmäktige fastställer check, ersättningsbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 8–21.

Utbildningsnämnden

- 42) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, utbildningsnämnden, samt resultatindikatorer för utbildningsnämnden enligt bilaga 1.
- 43) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 1–4.
- 44) Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskolan, fritidshem och pedagogisk omsorg enligt utbildningsnämndens förslag, bilaga 3.
- 45) Kommunfullmäktige fastställer avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem enligt Skolverkets beslut om tak för maxtaxan för 2019.
- 46) Kommunfullmäktige bemyndigar utbildningsnämnden att fastställa avgift för öppen fritidsverksamhet.

Äldrenämnden

- 47) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, äldrenämnden, samt resultatindikatorer för äldrenämnden enligt bilaga 1.
- 48) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 6–10.
- 49) Kommunfullmäktige fastställer äldrenämndens förslag om enhetlig checknivå för hemtjänst, ledsagning och avlösning, att checknivån 2019 höjs till 399 kronor.

- 50) Kommunfullmäktige ger äldrenämnden följande särskilda uppdrag under 2019:
- a. ge den enskilde ökat inflytande över när och hur de beviljade insatserna inom hemtjänsten ska utföras.

Överförmyndarnämnden

- 51) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2019 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, överförmyndarnämnden, samt resultatindikatorer för överförmyndarnämnden enligt bilaga 1.

Alliansmajoritetens inledning

Framtidstro i Nacka

Väljarna gav i valet 2018 grönt ljus för den politik som Alliansen i Nacka drivit under lång tid: valfrihet och hög kvalitet i skola och omsorg, resultatinkänt miljöarbete, stark och balanserad stadsutveckling med fler bostäder och arbetsplatser, bättre framkomlighet samt effektiv användning av skattepengarna och låg skatt.

Vi ser att den politiska inriktningen i Nacka ger goda resultat, främst i form av många nöjda och stolta Nackabor som trivs i sin kommun. Dessutom ligger Nacka ofta i toppskiktet i olika jämförelser. Bland annat korades Nacka till "Årets Superkommun 2018" av tidningen Dagens samhälle i maj 2018 och tidningen Fokus utsåg samma månad Nacka till "Bästa plats att bo på för barnfamiljer". I Miljöaktuells ranking av "Miljöbästa kommun" hamnade Nacka på plats 8 och Dagens Samhälles redovisning av effektiviteten i välfärden på plats 4.

Men det som är väldigt bra kan bli ännu bättre! Alliansen i Nacka vill understödja en fortsatt stark utveckling och se till att tillväxten och framtidstron ska komma alla Nackabor till del. I denna budget görs flera framtidssatsningar som är viktiga såväl här och nu som långsiktigt.

Vi vill att Nacka ska fortsätta ligga i topp och vi vill förbättra redan bra resultat – för Nackabornas skull. Vi ska inte slå oss till ro och vila på gamla lagrar, utan tar nya initiativ för att lösa de problem och utmaningar som finns idag och som vi ser framför oss. De mål som slagits fast under 2014-2018 om styrning, ekonomi, bostadsbyggande och miljö fortsätter att gälla. Nu ska vi koncentrera oss på att lösa faktiska problem i såväl medborgarnas vardag som större samhällsproblem och arbeta med tydligt fokus på att nå resultat. Vi ser fyra prioriterade huvuduppgifter för kommunen kommande år. Det är områden som berör och involverar hela kommunen och där alla delar av kommunens organisation kan och måste bidra för att vi ska lyckas. De utvecklas vidare i den politiska inriktningen för Alliansen, Majoritetsprogrammet (bilaga 8), men kan kort anges till följande:

- Stadsbyggande i takt med medborgare och miljö
- Miljösmart kommun
- Fler jobb och snabb etablering
- Ekonomi i balans och effektiv styrning

Tack vare stark ekonomi finns utrymme att göra flera satsningar i budgeten för 2019 för att säkra kvaliteten i verksamheterna, ta nya miljöinitiativ och förbättra trivsel, framkomlighet och trygghet. Skatten är oförändrat låg 2019 och det ekonomiska överskottet budgeteras till 106 miljoner kronor. Samtidigt gör vi investeringar på knappt 1 miljard kronor årligen kommande tre år, främst i gator och vägar, skolor och exploatering för att kunna bygga nya bostäder.

För att kraftsamla kring de strategiska miljöfrågorna inrättas ett nytt miljöutskott under kommunstyrelsen. Där ska miljömålsarbetet följas upp och ett övergripande arbete om klimat och hållbarhet bedrivs.

Nacka ska fortsätta ha toppkvalitet i skolan. Utbildningsnämnden tillförs 109 miljoner kronor, vilket inkluderar höjd skolpeng för både grundskolan (1,5%) och gymnasiet (1,9%) och höjd förskolecheck (2% för de mindre barnen och 1,3% för de äldre).

Äldrenämnden tillförs 26 miljoner kronor utöver prognosen för 2018 för att både kunna höja kvaliteten och stärka den hälsofrämjande verksamheten för äldre. Resurstillskottet inkluderar höjd hemtjänstcheck med 3,3 % och höjd check för särskilt boende med 1%.

Socialnämnden tar nya initiativ för ett socialt hållbart Nacka och får 33 miljoner kronor extra, bl a för hembesök hos föräldrar med nyfödda, ökad dagverksamhet, korttidsvistelse och nytt boende för personer med funktionsnedsättning.

Arbets- och företagsnämnden tillförs ytterligare resurser, 21 miljoner kronor, varav 10 miljoner för att fler ska kunna studera inom vuxenutbildningen och få stöd till jobb och egen försörjning. Digitaliseringen fortsätter och kommer att sänka kostnaderna för myndighetsutövningen.

Kultur- och fritidsnämnderna bidrar till att viktiga värden skapas för Nackaborna. De tillförs ytterligare 13 miljoner kronor för främst drift av nya idrottsanläggningar och fler elever i kultur- och musikskolorna.

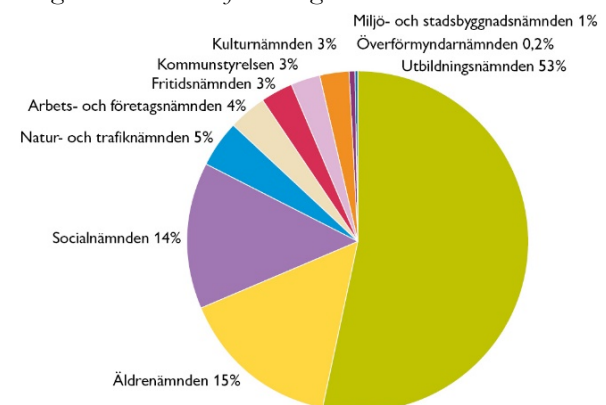
Natur- och trafiknämnden får ett stort uppdrag att dels samordna ett paket för trivsel och tillgänglighet på 50 miljoner kronor. Det är inte minst viktigt att det finns trivsamma och lugna miljöer när andra kan upplevas som stökiga under en ombyggnadstid. Det handlar om insatser i naturreservaten, nya lekplatser och renovering av gamla, fler utegym, parkbänkar, ny brygga i Nyckelvikens, ramper och räcken i den offentliga miljön, bättre underhåll i de lokala centrumen mm.

Framkomligheten ska öka i Nacka. 2019 börjar både tunnelbanan och nya Skurubron byggas. Även på kortare sikt måste kollektivtrafiken byggas ut, både med fler båtturer och tätare busstrafik. Kommunen ska aktivt driva på för att Östlig förbindelse byggs. 37 miljoner kronor avsätts ytterligare för att främja cykling. Det handlar om nya gång- och cykelbanor, trimningsåtgärder, cykelparkeringsplatser och att införa hycykelsystem i Nacka. 11 miljoner kronor avsätts för nya infartspakeringar.

Kommunstyrelsen tillförs sammanlagt 8 miljoner kronor för att kunna ta nästa steg i stadsutvecklingen och påskynda digitaliseringen inom kommunen.

Vi vill att Nacka ska vara en trygg och säker kommun. Tidigare har vi lanserat ett trygghetspaket om 5 miljoner kronor per år. Nu förstärker vi detta med ytterligare 1 miljon kronor för lokalt brottsförebyggande arbete i kommundelarna och 2 miljoner kronor för inköp av kamerautrustning för att kunna starta bevakning av centrala och brottsutsatta miljöer bättre.

Diagram: Procentuell fördelning av kommunens medel 2019

Så styrs Nacka kommun

Nacka kommuns styrmodell består av fem olika delar; vision och grundläggande värdering, ambition, övergripande mål och styrprinciper. Här beskrivs styrmodellen och kommunens finansiella indikatorer som ska säkerställa att Nacka kommun tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Figur: Nacka kommuns styrmodell

Vision och värdering

Nackas vision är öppenhet och mångfald. Det innebär att vara nyfiken på nya idéer och att kommunen ska vara transparent. Mångfald kan avspeglats i hur verksamheter drivs, att tänka nytt och genom vilka som bor och verkar i Nacka.

Den grundläggande värderingen handlar om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen speglar tron på att människor kan och vill själva, att de fattar rationella beslut utifrån sin situation och sina behov. Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger samhället och ser på sin roll i det.

Bäst på att vara kommun

Ambitionen ”Vi ska vara bäst på att vara kommun” slår fast att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppdrag samt att verksamheterna ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner. Nacka kommun ska vara bland de 10 procent bästa i kommunala jämförelser. Med detta följer att inspireras och lära av

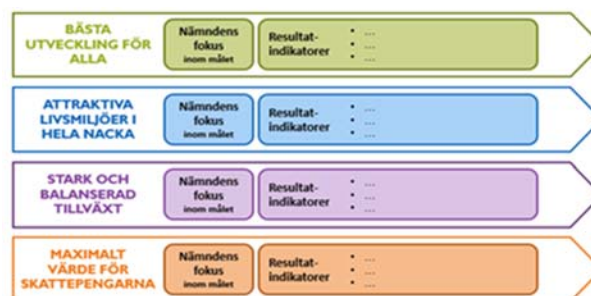
andra framgångsrika kommuner och organisationer. Nacka vill vara en smart, enkel och öppen kommun. Verksamheten ska utvecklas i nära samspel med dem kommunen är till för och tillsammans med andra aktörer.

Övergripande mål för all verksamhet

Nacka kommun har fyra övergripande mål som gäller för all verksamhet: Bästa utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt och Maximal nytta för skattepengarna. Utifrån målen fastställer kommunfullmäktige nämndernas fokusområden för budgetperioden. Avsnittet ”Nämndernas mål och budget” beskriver vad målen innebär för de olika verksamheterna.

Målen följs upp genom resultatindikatorer och redovisas för varje nämnd i bilaga 1. Uppföljning av mål, nämndernas fokusområde och resultatindikatorer sker under året i tertial- och årsbokslut.

Figur: Kommunens fyra övergripande mål och modellen för hur de ska följas upp.

Styrprinciper

Kommunens fyra styrprinciper utgör grunden för den politiska styrningen. De ska vägleda verksamheten så att målen uppnås och god ekonomisk hushållning säkras.

De fyra styrprinciperna

Den första styrprincipen är att skilja på finansiering och produktion. Kommunfullmäktige och nämnder har ansvaret för finansieringen av verksamheterna. Produktionen kan vara privat eller kommunal. Den kommunala produktionen är organiserad i en egen del av verksamheten: Valfärd skola och Valfärd samhällsservice.

Den andra styrprincipen är konkurrensneutralitet vilket innebär att kommunala och privata anordnare ska ha samma villkor.

Den tredje styrprincipen är konkurrens genom kundval eller upphandling. Det innebär att vem som ska utföra tjänster och service för kommunen bestäms genom kundval eller upphandling. Kundval används för individuellt riktade tjänster som förskola, skola, hemtjänst och äldreboende. Tjänster som riktar sig till alla medborgare, till exempel snöröjning och parkunderhåll, ska upphandlas.

Den fjärde styrprincipen är delegerat ansvar och befogenheter. Ansvaret ska ligga på lägsta effektiva nivå. I Nacka har den kommunala produktionen stort utrymme att själva besluta hur deras verksamhet ska utformas. Principen är viktig för att de på bästa sätt ska kunna möta konkurrensen inom sitt område.

God ekonomisk hushållning i Nacka kommun

Kommunallagen kräver att kommuner anger mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Graden av uppfyllnad av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet är på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både för stadsutveckling och för övriga investeringar.

Finansiella indikatorer

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställning föreslås kommunfullmäktige besluta om fyra finansiella resultatindikatorer. Här följer en beskrivning av respektive indikator.

Tabell: Finansiella resultatindikatorer 2019

Resultatindikatorer	Budget 2019
Resultatöverskott (>2 %)	1,9%
Soliditeten ska öka över tid (>38 %)	40,7
Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod	Ej självfinansierad
Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 %	96,6%

Resultatöverskott på en långsiktigt hållbar nivå

Kommunens resultatöverskott ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå. Resultatandelen är årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning. Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på flera faktorer, som kommunens ekonomi i utgångsläget och de framtida planerna för tillväxt och investeringar. Det behövs en tillräckligt hög resultatnivå i budget för att klara svängningar i ekonomin till exempel förändringar i skatteintäkter och flyktingmottagandet. Resultatet behövs också för att kunna finansiera behovet av investeringar. Målnivån på resultatandelen är en avvägning, dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa framtida generationers möjligheter till utveckling. Samtidigt ska investeringar som görs för framtiden inte belasta nuvarande Nackabor.

Målet för 2019–2021 är att resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamhet, det vill säga exklusive exploateringsreavinst. Resultatet för 2019 är budgeterat till 106 miljoner kronor, exklusive exploateringsvinster. Det är strax under målet om 2 procent.

Soliditet på en långsiktigt hållbar nivå

Kommunens soliditet ska vara på en långsiktigt hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital. Nyckeltalets utveckling har en stark koppling till resultatandelen och självfinansieringsgraden av investeringar. Målet för soliditeten 2019–2021 är att den ska stärkas. I förslaget till budget 2019 beräknas soliditeten till 40,7 procent. Med ansvarsförbindelsen för pensioner blir soliditeten 26 procent. Soliditeten var enligt 2018 års tertialbokslut 2 42 procent.

Hög självfinansieringsgrad av investeringar

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen finansierar sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat, avskrivningar och försäljningar. Målen för självfinansieringsgraden mellan 2019–2021 har delats in i två delar:

1. *Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod*

Självfinansiering innebär att inkomster är minst lika stora som utgifter. Uppföljningen ska ske över hela stadsutvecklingsportföljen, inte i enskilda projekt. Det ekonomiska resultatet i den samlade projektportföljen för stadsutvecklingsekonomin ska vara i ekonomisk balans för perioden 2016–2020, det vill säga över femårsperioder. I resultatet får reavinster från exempelvis försäljning av mark räknas med. Med över tid menas en femårsperiod.

En prognos baserad på samtliga pågående och planerade projekt visar i nuläget på en stadsutvecklings ekonomi i balans för hela perioden 2016–2030. Prognoser har gjorts för dessa tre femårsperioder. Den första och andra perioden (2016–2025) visar i nuläget på ett underskott, däremot genererar den sista perioden ett överskott. I beräkningarna för den första femårsperioden ingår delar av flera stora infrastrukturprojekt där några är överdäckningen av väg 222 och upphöjningen av Saltsjöbanan. Här ingår även det fortsatta arbetet med kommunens förnyelseområden. Vid 2018 års andra tertial var investeringarna inom stadsutvecklingsverksamheten ej självfinansierade.

2. *Övriga investeringar ska var självfinansierade till hälften*

Övriga investeringar avser alla investeringar som kommunen genomför med undantag för stadsutvecklingsverksamheten. I övriga investeringar ingår till exempel välfärdsinvesteringar när kommunen själv investerar som till exempel att bygga en skola som inte ligger inom exploateringsområdet. Med egna medel menas att pengarna kommer från ett positivt resultat, avskrivningar och försäljningar. I förslaget

till budget kommer 96,6 procent av övriga investeringar finansieras med egna medel. Vid 2018 års tertialbokslut 2 var 83,4 procent av övriga investeringar finansierade med egna medel.

Förutsättningar inför 2019–2021

Kommunens budget påverkas av omvärlden. Några av de faktorer som påverkar förslaget till mål och budget är konjunkturutvecklingen, utvecklingen av skatteunderlaget samt riksdagsbeslut som rör kommunal verksamhet.

Samhällsekonomi

Högkonjunkturer i den svenska ekonomin fortsätter under 2018 och tillväxten är stark. Sverige får draghjälp av den breda återhämtningen i euroområdet och av den svaga kronkursen. Det gynnar i sin tur den svenska exportindustrin. Under 2019 väntas exporten öka i långsammare takt, åren därefter avtar ökningstakten. I år växer bruttonationalprodukten (BNP) med 2,9 procent men redan under 2019 väntas BNP sjunka till 2,1 procent.

Tillväxttakten i ekonomin mattas av 2019

Under en längre tid har den inhemska efterfrågan varit en viktig drivkraft för den svenska tillväxten. Den inhemska efterfrågan är starkt kopplad till befolkningstillväxten som skapar efterfrågan på livsmedel, tjänster och bostäder. För perioden 2019–2021 beräknas tillväxten i inhemsk efterfrågan att mattas av. Bland annat förväntas tillväxten i investeringarna att växla ned. Det är framför allt bostadsbyggandet som från en hög nivå inte längre växer i samma takt som tidigare. Fallande bostadsinvesteringar är ett viktigt skäl till att BNP-tillväxten dämpas. Även övriga investeringar i näringslivet och investeringar i offentlig sektor växer långsammare de kommande åren.

Hushållens konsumtion bedöms öka långsammare under budgetperioden 2019–2021 jämfört med de senaste årens ständiga uppgång. Det främsta skälet är osäkerheten kring bostadsmarknaden. Även den offentliga konsumtionen förväntas öka långsammare. Statsutgifterna ökar kraftigt under 2018 men förväntas minska i samband med att budgetsatsningarna inte

blir lika omfattande och finanspolitiken blir mer åtstramande.

För kommunerna blir utrymmet att öka konsumtionen mindre när skatteintäkterna ökar i långsammare takt och statsbidragen minskar. Minskade kostnader för asylmottagande bidrar också till att dämpa konsumtionen. Även investeringarna sjunker men historiskt sett ligger de på en hög nivå. Den demografiska utvecklingen tyder på ett fortsatt stort behov av kommunala investeringar i skola, vård och omsorg.

Nedgången i arbetslösheten stannar av

Under första halvåret 2018 har jobbtillväxten i riket ökat kraftigt och arbetslösheten sjunkit. Det gäller särskilt inrikes födda, men många utrikes födda har också fått jobb. Däremot har arbetslösheten bland utrikes födda sjunkit långsammare, då inflödet av nyanlända på arbetsmarknaden har varit stort.

Samtidigt ligger antalet lediga jobb på historiskt höga nivåer. Detta kan ses som en försämrad matchning mellan lediga jobb och arbetslösa. En stor andel av dem som är arbetslösa befinner sig långt från arbetsmarknaden, vilket kommer att förvärra arbetskraftsbristen ytterligare. Det gäller speciellt för kommunsektorn men också inom industri och tjänstesektorn. Det medför en viss avmattning i jobbtillväxten under andra hälften av 2018 och åren därefter. I år och 2019 förväntas arbetslösheten ligga på en nivå strax över 6 procent för att 2020 och framåt öka.

Stigande inflation och mer åtstramad penningpolitik

Under de senaste åren har löneökningarna utvecklats relativt måttligt. Låga avtalade löneökningar bidrar till ett svagt inhemskt inflationstryck för 2018. Även i kommunsektorn dämpas löneökningstakten i år, men den är högre än i näringslivet. Under 2019 och kommande år, bedöms arbetskraftsbristen bli alltmer påtaglig och leda till ett ökat lönetryck. Inflationen kommer också att drivas av stigande producent- och konsumentpriser samt av högre boräntor. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kommer inflationen i år att ligga på målet om 2 procent för att därefter stegvis höjas till 2,8 procent år 2021. Riksbankens bedömning är att en höjning av reporäntan kommer att inledas mot slutet av 2018. Detta följs troligtvis av en serie höjningar under kommande år.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin 2016–2021 (procentuell förändring)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP ^{*)}	3,0	2,7	2,9	2,1	1,4	1,6
Konsumentprisindex, KPI ^{*)}	1,0	1,8	2,0	2,4	2,7	2,8
Relativ arbetslöshet, nivå	6,9	6,7	6,1	6,2	6,7	7,0
Realt skatteunderlag	2,6	1,3	1,3	0,7	0,1	0,9
Timlöner, konjunkturlönestatistik	2,4	2,5	2,9	3,1	3,4	3,5

Källa: SKL cirkulär 18:18 och 18:27

*årlig förändring

Kommunernas ekonomi

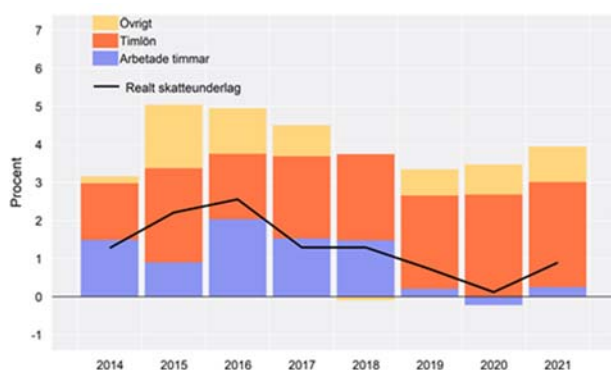
Kommunernas samlade ekonomiska resultat för år 2017 var 24 miljarder kronor. Det är andra året i följd med rekordresultat. Stora reavinster, extra statligt stöd och en gynnsam utveckling av kommunernas skatteunderlag är de främsta förklaringarna till resultatet. Även Nacka kommun redovisade ett starkt resultat 2017, 162 miljoner kronor efter balanskravsjustering. Kommunens resultat för 2018 väntas bli relativt lägre.

Svagare ökning av skatteunderlaget

Kommunerna har under en längre tid vant sig vid en stark real skatteunderlagstillväxt. Sedan 2010 har den i genomsnitt legat på 2 procent per år. Detta har varit möjligt tack vare en lång period av ökad sysselsättning. Det är främst antalet arbetade timmar i ekonomin och löneutvecklingen som styr skatteunderlaget, men även pensioner och andra beskattningsbara transfereringar inverkar.

Antalet arbetade timmar har ökat mycket starkt under andra kvartalet 2018. Under 2019 och 2020 minskar antalet arbetade timmar och 2021 ökar de marginellt. Det innebär att utvecklingen av skatteunderlaget förväntas bli svagare för åren 2019 och 2020, för att sedan vända upp något år 2021. Detta i kombination med fortsatt höga investeringsbehov väntas leda till sämre ekonomiska resultat för kommunerna under perioden 2019–2021.

Diagram: Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter 2014-2021

Källor: Skatteverket och SKL

Det reala skatteunderlagets starka beroende av antalet arbetade timmar framgår tydligt av diagrammet ovan. När arbetade timmar stagnerar eller till och med minskar åren 2019–2020 blir utvecklingen av skatteunderlaget nästan lika svag. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa i snabb takt.

2018 håller höjningen av grundavdraget för personer som fyllt 65 år tillbaka skatteunderlaget med 0,6 procentenheter. Kommuner och landsting kompenseras för detta genom en höjning av anslaget till den kommunalekonomiska utjämningen. Det förklarar skillnaden mellan det faktiska och underliggande skatteunderlaget.

Tabell: Skatteunderlag och prisutveckling

Procentuell förändring 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Faktiskt skatteunderlag	4,5	3,7	3,3	3,3	3,9
Regelförändringar	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
Underliggande	4,5	4,3	3,3	3,3	3,9
Prisutveckling	3,1	3,0	2,6	3,1	3,0
Realt skatteunderlag	1,3	1,3	0,7	0,1	0,9

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Fortsatt ökade investeringar

Kommunernas investeringar har ökat under en längre tid. Under de kommande åren fortsätter de att öka

men i något lägre takt. Utöver behovet av nya verksamhetslokaler finns renoveringsbehov av lokaler byggda på 1960- och 1970-talen. Konsekvensen av en ökad investeringsvolym är ett ökat behov av extern finansiering i form av lån och ökade driftkostnader. Detta kommer att ta ett allt större utrymme i kommunernas driftbudgetar.

Effektiviseringar med ökad digitalisering

Det positiva ekonomiska resultatet för 2017 gör att kommunerna har ett starkt finansiellt utgångsläge. Nu väntar en ökande befolkning och stora investerings- och rekryteringsbehov. De stora barnkullarna under 1940-talet gör att andelen äldre i befolkningen ökar. Genom höga födelsetal och invandring ökar dessutom andelen barn och unga. Infrastrukturen som till stor del byggdes för fyrtio till femtio år sedan, står nu inför betydande renoverings- och nybyggnationsbehov.

Utöver detta kommer kommunerna att inom de närmaste åren ha stora rekryteringsbehov. Det ställer krav på kompetensförsörjningen då arbetskraften inte räcker till för att möta det demografiska trycket. För att kommunerna ska klara välfärdsuppdraget måste de fortsätta att skapa resursutrymme genom starka resultat och fortsatta effektiviseringsåtgärder inom administration och verksamheter. Detta kan uppnås på flera sätt: digitalisering, ökad samverkan mellan kommuner och mellan landsting och regioner, mer av generella statsbidrag och med hjälp av rekryteringsstrategier för välfärdsjobben.

De senaste åren har Nacka kommun genomfört effektiviseringsåtgärder för att sänka kostnaderna. Åtgärderna har bland annat riktats mot administration men också mot verksamheter där kostnaderna har varit höga. Kommunen bör fortsätta att fokusera på effektiviseringar med mer digitalisering och ändrade arbetssätt inom administration och verksamheter men också genom ökad samverkan med andra kommuner och aktörer.

Statliga satsningar 2019 som berör kommunerna

Efter höstens riksdagsval pågår fortfarande regeringsbildning. Då ny regering ännu inte tillträtt finns heller

inte någon statsbudgetproposition framtagen. Nacka kommuns budget är baserad på senast kända beslut.

Lag om kommunal redovisning och bokföring

Den 1 januari 2019 kommer den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning träda ikraft. Lagen innehåller förslag som innebär att kommunernas och landstingens årsredovisning får fler delar. Bestämmelser om vissa grundläggande redovisningsprinciper, exempelvis principen om rättvisande bild, lagfästes för att ge tydligare vägledning för kommuner och landsting. Vissa värderingsregler förändras främst avseende finansiella instrument.

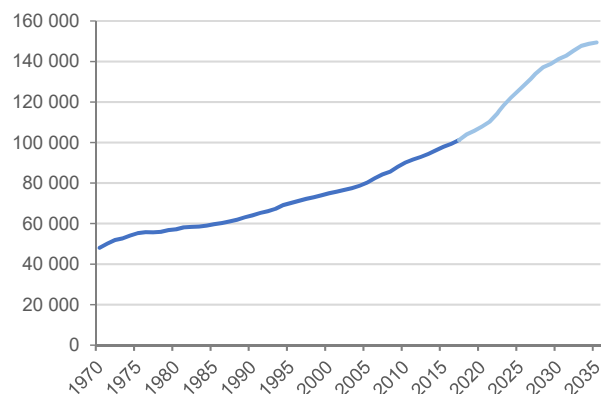
Reglerna för de kommunala koncernföretagen skärps i den sammanställda redovisningen och kravet på information ökar. I kommunens förvaltningsberättelse ska utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning för de kommunala koncernföretagen finnas med från 2019.

Hög befolkningstillväxt

Befolkningsutvecklingen är en viktig byggsten i kommunens budgetarbete. Hur befolkningsantalet och ålderssammansättningen utvecklas framöver påverkar skatteintäkter och kostnader för förskola, skola, äldreomsorg och annan service till Nackaborna.

Nacka har under många år haft en ökande befolkning. Den positiva utvecklingen väntas fortsätta under budgetperioden 2019–2021 inte minst därför att det omfattande bostadsbyggandet och antalet färdigställda bostäder ökar i slutet av perioden. Antalet Nackabor har hittills ökat med 1 947 personer under 2018 och i mitten av oktober var antalet personer 103 179. Till år 2035 ska Nacka ge plats för drygt 150 000 invånare, vilket i genomsnitt innebär 3 000 fler personer om året fram till år 2035.

Diagram: Antalet Nackabor 1970-2035

Befolkningsprognosen från augusti 2018 sträcker sig till år 2035. Prognosen pekar på en hög befolkningstillväxt under budgetperioden 2019–2021 och visar på en ökning med 6 275 personer fram till år 2021. Det antas främst bero på ett inflyttningsöverskott och att barn föds. Under budgetperioden förväntas Nackas befolkningsökning ske främst på Sicklaön och i Boo. Även i Fisksätra-Saltsjöbaden och i Älta väntas befolkningen öka fram till år 2021, dock inte i samma utsträckning.

Diagram: Befolkningsprognos för Nacka 2018–2021

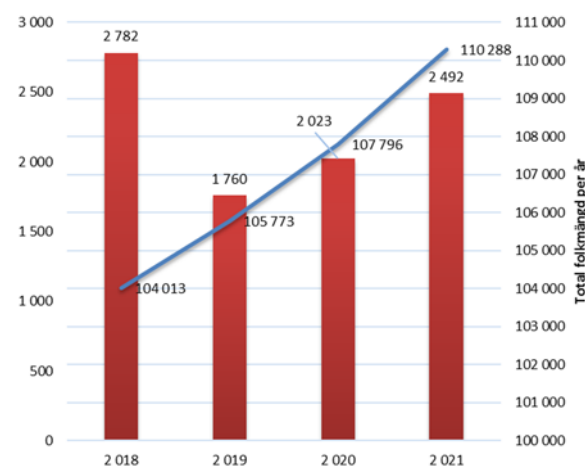
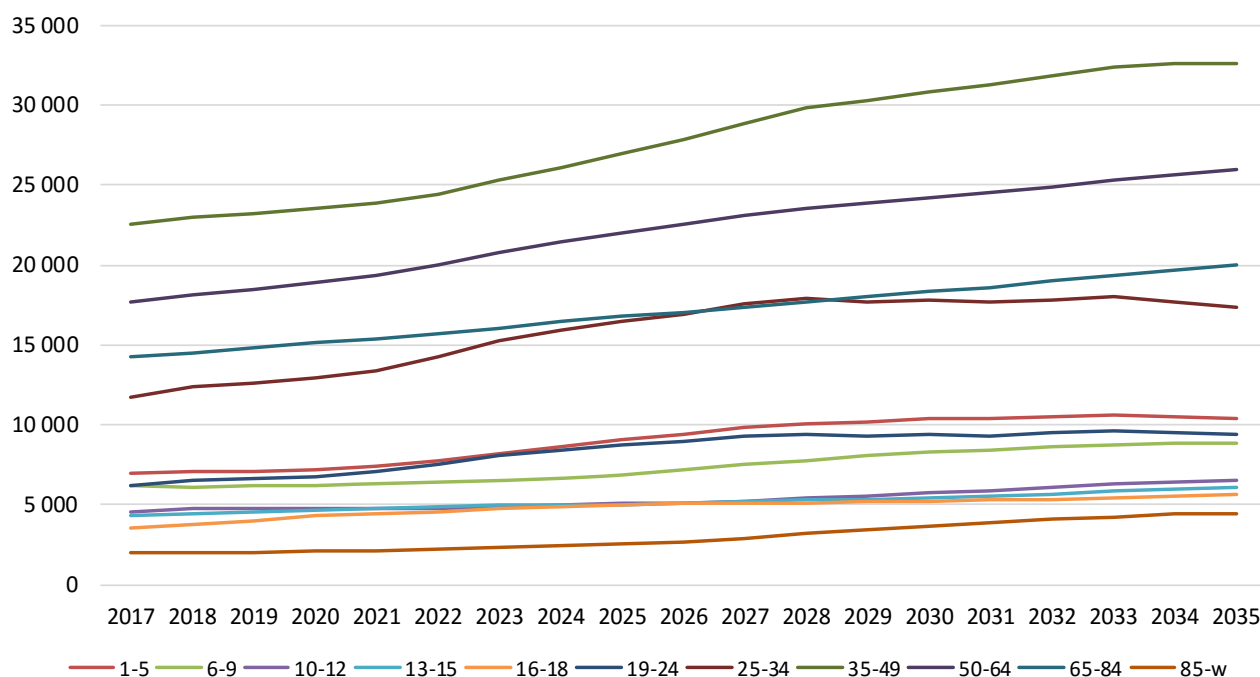

Diagram: Befolkningsförändringar i olika åldersintervaller 2017–2035, befolkningsprognos från augusti 2018

Under den aktuella budgetperioden är det framför allt antalet ungdomar i gymnasieåldern och förvärvsarbetande personer som ökar. Men också gruppen över 65 år ökar. Den största procentuella ökningen står gruppen ungdomar mellan 16–18 år för, med en ökning på 14 procent under 2019-2021. Det är gymnasieskolan som påverkas mest av detta.

Under prognosperioden 2018-2035 kommer den enskilt största befolkningsmässiga förändringen att ske i gruppen äldre från 84 år och uppåt. Antalet förskolebarn och barn i grundskolan antas öka med över 30 procent vardera. Även antalet ungdomar i gymnasieåldern 16-18 år förväntas öka markant med närmare 40 procent under prognosperioden. År 2035 beräknas Nacka ha cirka 150 000 invånare.

Befolkningsprognosen är som mest osäker när det gäller utvecklingen av antalet förskolebarn. Detta eftersom en del av dem som förväntas börja i förskola under perioden ännu inte är födda eller inflyttade till Nacka. I vilken grad prognosen blir uppfylld beror främst på nivån på bostadsbyggandet, som avgör om inflyttningen till kommunen uppnås.

Ökat bostadsbyggande

Nacka växer och utvecklas. Kommunens mål är att 20 000 bostäder ska byggas till år 2030, varav 13 500 på västra Sicklaön. Med den nuvarande takten i antagna detaljplaner och byggstarter är förutsättningarna för att nå målet mycket goda.

Nacka är en av de kommuner i landet som växer snabbast. De sista tio åren har den årliga befolknings-tillväxten varit omkring 1 700 personer. Vi kan vänta oss en ännu högre tillväxttakt framöver eftersom bostadsbyggandet kommer att vara högt. Stadsutvecklingen i Nacka bygger på kommunens vision för Nacka stad och strategierna i kommunens översiktsplan. Dessa är:

- att skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön.
- ett komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka,
- att utveckla Nackas lokala centrum och deras omgivning,
- att planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen.

Kommunens mål är att 20 000 bostäder ska byggas till år 2030, varav 13 500 på västra Sicklaön. I tunnelbaneavtalet finns ett delmål om att Nacka kommun ansvarar för att bygga 8 200 bostäder på västra Sicklaön. För att nå målet om nya bostäder och arbetsplatser fram till år 2030 krävs ett högt tempo i planeringen. Bostadsmålet innebär att detaljplaner som skapar förutsättningar för i genomsnitt cirka 1 700 bostäder måste antas varje år. Kommunen har även målet att en tredjedel av de nya bostäderna på kommunalt anvisad mark ska bli hyresrätter.

Under de kommande åren tillkommer fler detaljplaner för en omfattande stadsutveckling på västra Sicklaön och en parallell utveckling av kommundelscentrum. I nuläget pågår arbete med ett 90-tal detaljplaner. Ambitionen är att ge Nackaborna en levande stad med urbana offentliga rum och mötesplatser - en plats att bo, arbeta och vistas i.

Sedan tunnelbaneavtalet tecknades 2014 har drygt 5 200 bostäder påbörjats och närmare 4 000 bostäder blivit klara i Nacka. Byggen av cirka 4 500 bostäder beräknas starta under perioden 2019–2021. Under samma period uppskattas 3 500 bostäder att färdigställas.

Utbyggnaderna på Kvarnholmen, Nacka strand och Tollare fortsätter. Nya bostäder blir också klara i bland annat Älta, Orminge och Ektorps. Sammantaget är bedömningen att förutsättningarna är goda för att uppnå målet om 20 000 bostäder till år 2030.

Diagram: Färdigställda bostäder 2014-2021

Kommunens utgångsläge

Efter kommunens rekordresultat 2017 väntas 2018 års resultat bli sämre än budgeterat. Prognosen för 2018 visar ett resultat på 97 miljoner. Det är 76 miljoner kronor sämre mot budget. Ett arbete med åtgärdsplaner pågår i de nämnder och verksamheter som inte klarar att hålla 2018 års budget. Verksamhetsresultaten är fortsatt goda och Nacka kommun utsågs till Årets Superkommun 2018.

Försämrat ekonomiskt läge

Nacka kommun redovisade ett mycket starkt ekonomiskt resultat 2017. Försäljning av mark, högre skatteintäkter och överskott i de flesta nämnder bidrog till det goda resultatet. Prognosen för 2018 ser ut att bli sämre än budgeterat, detta trots högre skatteintäkter och ökade generella statsbidrag. Kommunens resultat beräknas bli 97 miljoner kronor, vilket är 76 miljoner kronor sämre än årsbudget. En väsentlig del beror på att kostnaderna för ensamkommande barn och ungdomar men också för nyanlända som Nacka tar emot är större än de ersättningar som kommunen erhåller från staten.

Kommunstyrelsen väntas göra störst underskott, med en negativ avvikelse på 52 miljoner kronor. Den största avvikelsen på 45 miljoner kronor finns inom fastighetsverksamheten och beror på höga kostnader för lokal- och bostadsförsörjning. Saneringskostnader för mark är en annan större avvikelse.

Arbets- och företagsnämnden pekar på ett underskott på 43 miljoner kronor. En hög osäkerhetsfaktor kring intäkter och kostnader för ensamkommande barn och unga, men också för nyanlända, anges som orsak. Även kostnader för ekonomiskt bistånd väntas bidra till enhetens underskott för 2018.

Natur- och trafiknämnden prognostiserar ett underskott på 8,4 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på stora kostnader för vinterns snöröjning och för det efterföljande underhåll som uppstått i samband med att snön försvunnit.

Socialnämnden visar ett underskott på 11 miljoner kronor. Förklaringen är framförallt många långvariga och kostsamma institutions- och placeringar enligt lagen om vård av unga (LVU).

20 miljoner kronor beror på en uppräknig av konsumentprisindex (KPI) för tunnelbaneutbyggnaden.

Utifrån det försämrade ekonomiska läget har berörda nämnder vidtagit åtgärder i verksamheterna för att långsiktigt minska kostnaderna och för att på årsbasis stärka kommunens resultat.

God ekonomisk hushållning även kommande år

Verksamhetsresultaten är fortsatt goda. Nackas skolresultat är bland de bästa i landet och i många rankingslistor placerar sig Nacka bland de tio bästa kommunerna. Dessutom utsågs Nacka kommun till Årets Superkommun 2018 av tidningen Dagens samhälle.

Resultatet för perioden januari-augusti 2018 innebär att det finansiella målet om ett resultatöverskott på 2 procent inte nås. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till 45 miljoner kronor vilket motsvarar drygt 1 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Däremot är soliditeten fortfarande god. Självfinansieringsgraden av investeringar är hög och kommunen har en fortsatt låg låneskuld.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning även kommande år krävs att nämnder klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. Alla nämnder måste efter bästa förmåga hitta smarta lösningar för att få maximalt värde för skattepengarna. Nämnderna har därmed ett stort ansvar att tydligt prioritera mellan och inom sina olika verksamhetsområden. En stark ekonomi för kommunen som helhet ger större möjligheter att hantera osäkerhetsfaktorer. Det kan vara konjunktursvängningar med ändrade skatteintäktsprognoser eller framtida utmaningar som pensionsåtaganden, förändrade statsbidrag eller ökade investeringsbehov när befolkningsstrukturen förändras.

Fortsatta investeringsbehov och högre låneskuld

Investeringarna har under de senaste åren ökat avsevärt jämfört med tidigare. De ligger även framöver på en hög nivå. Nettoinvesteringarna per den sista augusti i år uppgick till 550 miljoner kronor. Stora investeringar görs i centrala Nacka, bland annat Mötesplats Nacka. Kommunen investerar också i förskolor

och grundskolor samt i att bollhallar byggs. Prognosen för 2018 pekar på nettoinvesteringar på närmare 1 miljard kronor, trots omfattande nettoinvesteringar är självfinansieringsgraden hög. Den planerade investeringsvolymen för budgetperioden 2019–2021 uppgår till 2,7 miljarder kronor.

Kommunens låneskuld är fortsatt låg och var den sista september 750 miljoner kronor. Detta motsvarar cirka 7 500 kronor per invånare. Kommunens strategi de senaste åren har varit att ta ner låneskulden för att kunna utgå från en låg lånenivå inför den ökade befolkningstillväxten. Den starka tillväxten kommer att medföra ett ökat investeringsbehov.

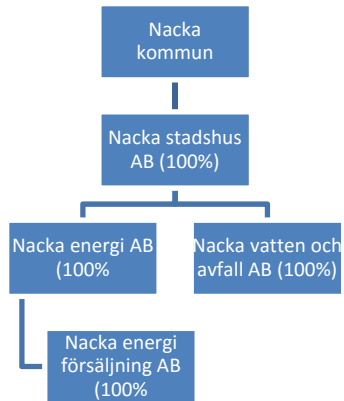
Vid utgången av 2018 beräknas låneskulden uppgå till 900 miljoner kronor och kommer att öka ytterligare de närmaste åren.

Kommunens bolag

Nacka kommun äger tre kommunala aktiebolag. Nacka stadshus AB har till uppgift att äga och förvalta aktierna i aktiebolagen och är moderbolag i ”stadshuskoncernen”. Nacka vatten och avfall AB och Nacka energi AB är dotterbolag i stadshuskoncernen. De kommunala aktiebolagen följer samma regler och styrande dokument som nämnderna och verksamheterna i Nacka kommun. Nacka vatten och avfall AB och Nacka energi AB ska, när de utför sina uppgifter, bidra till kommunens vision om ”öppenhet och mångfald” samt att kommunens övergripande mål nås. Under 2018 har Nysätra fastighets AB likviderats och kommunens aktieinnehav i Saltsjö Pir AB har reducerats till en aktie. Avyttringen fullbordades i enlighet med det ursprungliga konsortialavtalet som tecknades när bolaget bildades.

För 2019 budgeterar Nacka energi AB, inklusive sitt dotterbolag Nacka energi försäljning AB, ett rörelseresultat på knappt 64 miljoner kronor samt investeringar på cirka 101 miljoner kronor. Nacka Vatten och Avfall AB budgeterar ett resultat före skatt på knappt 29 miljoner kronor och cirka 181 miljoner kronor i investeringar.

Organisationsbild Nacka kommuns bolag

I tabellen nedan redovisas resultat efter finansiella poster i bolagen.

Tabell: Resultat efter finansiella poster i kommunens belägda bolag 2016-2019, tusentals kronor

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Prognos 2018 (T2)	Budget 2018	Budget 2019
Nacka energi AB	45 468	50 063	66 700	66 100	62 000
Nacka energi försäljnings AB	3 825	2 051	3 100	2 600	1 900
Nacka vatten och avfall AB	0	92	6 705	-17 195	-8 600
Nysätra fastighets AB	73 636	-31	-	-	-

Förslag till budget 2019

Nacka kommun budgeterar för 2019 ett resultat på 269 miljoner kronor. Skola, äldreomsorg, miljö och trivsel är prioriterade områden. Budgetförslaget omfattar även ett flertal investeringar bland annat i exploateringsprojekt som möjliggör nya bostäder, nya skolor och infrastruktur.

I budgeten 2019 prioriteras satsningar på främst skola, äldreomsorg, ett ökat miljöfokus och ett trivselpaket. Budgeterat resultat för 2019 uppgår till 269 miljoner kronor inklusive reavinster (163 miljoner kronor). Exklusive reavinster uppgår resultatet till 106 miljoner kronor. Det är något under kommunens finansiella mål på 2 procent av skatter och bidrag. För år 2019 skulle det motsvara ett resultat på 111,5 miljoner kronor exklusive reavinster.

Goda förutsättningar för att uppnå balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunens intäkter vara större än kostnaderna, det uttrycks i det så kallade balanskravet. Balanskravsresultatet, som är kopplat till balanskravet, är årets resultat rensat från intäkter och kostnader som inte hör till den löpande verksamheten. Det innebär exempelvis att reavinster från försäljning av anläggningstillgångar dras av från årets resultat.

För 2019 uppgår balanskravsresultatet till 268 miljoner kronor vilket är högre än 2018. För åren 2020 och 2021 ökar balanskravsresultaten ytterligare. Dessa år kommer försäljning av mark för bostadsbyggande att generera realisationsvinster för 554 miljoner kronor respektive 581 miljoner kronor, vilket gör att de budgeterade resultaten blir väsentligt högre.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader beräknas 2019 i kommunens resultaträkning uppgå till 5,3 miljarder kronor. Intäkter i verksamheten kommer främst från avgifter och taxor samt från statliga bidrag och uppgår till drygt 2 miljarder kronor. De statliga bidragen är dels generella och kan användas där kommunen anser att de behövs mest, dels riktade till specifika verksamheter. Det kan till exempel handla om att kompensera för kostnader för flyktningmottagande eller till kvalitetsutveckling inom skolan. Flertalet av de specialdestinerade statsbidragen är kopplade till prestationskrav, det vill säga att de genererar motsvarande kostnader.

Inför 2019 ändras eller tillkommer taxor och avgifter inom exempelvis miljö- och stadsbyggnadsområdet, avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem, nätavgifter samt VA- och avfallstaxa. Se bilaga 3.

Tabell: Resultaträkning 2017-2021

Resultaträkning	2017 Bokslut	2018 Budget	2018 Prognos	2019 Budget	2020 Plan	2021 Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande poster och realisationsvinster	-4 224	-4 880	-5 002	-5 057	-4 798	-4 919
Realisationsvinster försäljning tomrätter	0	0	0	0	0	0
Övriga realisationsvinster	0	1	0	1	1	1
Avskrivningar	-200	-221	-221	-241	-245	-265
Verksamhetens nettokostnader	-4 424	-5 100	-5 223	-5 298	-5 042	-5 184
Skatteintäkter (inkl avräkning)	5 239	5 401	5 416	5 582	5 802	6 106
Inkomstutjämnning	-552	-574	-586	-522	-521	-568
Kostnadsutjämnning	294	325	355	397	360	346
LSS-utjämnning	-83	-103	-103	-123	-126	-128
Regleringsavgift/bidrag	-1	15	16	45	75	69
Införandebidrag	36	10	10	0	0	0
Övriga generella statsbidrag	49	39	45	41	33	20
Fastighetsavgift	149	155	152	158	158	158
Skattenetto	5 132	5 266	5 305	5 578	5 780	6 003
Utdelning kommunala bolag	21	27	18	27	27	27
Finansiella intäkter	8	15	16	12	12	12
Finansiella kostnader	-40	-34	-20	-51	-81	-118
Finansnetto	-11	7	14	-12	-42	-79
Resultat före extraordinära poster	697	173	97	269	696	740
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	697	173	97	269	696	740
Balanskravsresultat	162	172	97	268	695	739
Årets resultat exklusive exploateringsreavinster	127	100	43	106	142	159

Verksamhetens totala kostnader uppgår till knappt 7 miljarder kronor. De största kostnadsposterna är löner och sociala avgifter till kommunens anställda, som står för cirka en tredjedel av de totala kostnaderna. Köp av tjänster är den näst största kostnadsposten, då en stor del av verksamheten sker via kundval.

Nämndernas nettokostnader

Nämndernas nettokostnader budgeteras för 2019 till 5,5 miljarder kronor. I mål och budget görs för varje treårsperiod en budget för det kommande året samt en plan för de därefter följande två åren baserat på gällande befolkningsprognos. När befolkningen växer, så ökar skatteintäkterna men också kostnaderna för fler medborgare som nyttjar de kommunala tjänsterna som exempelvis skola, omsorg, fritid- och kultur samt gator och vägar.

Tabell: Nämndernas nettokostnader 2017–2021, miljoner kronor

Nämndernas nettokostnader	2017	2018	2018	2019	2020	2021
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen	-179,6	-121,7	-188,3	-147,3	-146,1	-147,1
Kommunfullmäktige	-5,5	-6,0	-5,9	-6,5	-6,2	-6,2
varav revision	-2,3	-2,5	-2,4	-2,7	-2,7	-2,7
Kommunstyrelsen	-75,1	-39,3	-46,9	-40,9	-38,9	-38,9
varav Kommunstyrelsen	-54,1	-39,3	-29,6	-40,9	-38,9	-38,9
varav sameringkostnader	-21,0		-17,3			
Stadsledning & stödenheter	-86,6	-89,6	-97,1	-99,3	-99,3	-99,3
Enheten för bygg- och anläggning	3,02	0,0	-9,8	-6,8	-6,8	-6,8
Enheten för fastighetsförvaltning	19,86	39,0	3,5	26,8	26,8	26,8
Brandförsvaret	-36,70	-38,8	-38,8	-39,8	-40,9	-41,9
Myndighet- och huvudmannaheter	10,3	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0
Produktion:	-8,8	13,0	8,6	19,2	19,2	19,2
Valfärd Skola	9,3	10,0	10,0	10,3	10,3	10,3
Valfärd Samhällsservice	-18,1	3,0	-1,4	8,9	8,9	8,9
KS oförutsett	0,0	-15,0	0,0	-15,0	-15,0	-15,0
Arbets- och företagsnämnden	-224,4	-182,0	-225,0	-245,9	-254,8	-265,2
Fritidsnämnden	-141,2	-155,4	-156,5	-167,0	-168,3	-190,6
Kulturnämnden	-131,9	-138,8	-138,8	-140,9	-143,4	-145,2
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-31,7	-31,6	-31,6	-32,9	-32,9	-32,9
Natur- och trafikinämnden	-217,5	-243,1	-251,5	-250,3	-246,1	-237,5
Socialnämnden	-695,5	-727,1	-738,4	-771,1	-809,8	-829,2
Utbildningsnämnden	-2 674,8	-2 796,7	-2 777,7	-2 886,9	-2 942,9	-3 009,2
Äldrenämnden	-750,4	-807,3	-770,3	-796,5	-825,4	-855,2
Överförmyndarnämnden	-7,6	-8,7	-8,7	-8,1	-8,1	-8,1
Summa nämnder	-5 054,5	-5 227,5	-5 286,3	-5 462,0	-5 592,9	-5 735,3
Tunnelbanan	-57,0	-13,5	-33,8	-23,8	-21,8	-21,8
Finansiell verksamhet	887,1	361,0	318,4	428,3	816,7	837,7
Totalt	-4 224,4	-4 880,0	-5 001,7	-5 057,5	-4 798,0	-4 919,5

Jämfört med budget 2018 har nämndernas nettokostnader inklusive tunnelbanan ökat med 244,8 miljoner kronor. Ökningen består främst av:

- volymökningar, cirka 173 miljoner kronor,
- satsningar och checkökningar, cirka 72 miljoner kronor.

Av volymökningarna går den största kompensationen till arbets- och företagsnämnden 60,4 miljoner kronor, utbildningsnämnden (fler elever) 52,2 miljoner kronor, socialnämnden 39 miljoner kronor. Äldrenämnden minskar sin volym med 22,9 miljoner kronor.

För 2019 finns riktade satsningar där checkarna höjs med totalt:

- checkarna för grundskola, grundsärskola och förskoleklass räknas upp med 1,5 procent
- checkar för förskola och pedagogisk omsorg räknas upp med 2,0 procent för 1-2 åringar, för 3-5 åringar räknas upp med 1,3 procent
- gymnasieskolan räknas upp med 1,9 procent
- musikskolans check ökar med 0,5 procent
- för äldre med särskilt boende höjs checken med 1 procent
- för äldre och yngre med hemtjänst, ledsagning och avlösning ökar checken med 3,3 procent inklusive omarbetad konstruktion
- ökat checkbelopp daglig verksamhet 1,5 procent
- avgiften till Södertörns brandförsvaret räknas upp med sammanlagt 3 procent

Utifrån kommunens verksamheter går hälften av pengarna till utbildningsområdet (utbildningsnämnden) och en tredjedel till vård och omsorg (äldrenämnden och socialnämnden). Nackas övriga verksamheter står för mellan 1 och 5 procent vardera av den resterande delen. Det är exempelvis fritidsnämnden, kulturnämnden, natur- och trafikinämnden samt arbets- och företagsnämnden.

Fördelning av nettokostnaderna per nämnd, i procent

Tunnelbanan

För utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka tillförs 10,3 miljoner kronor för uppräknig av konsumentprisindex (KPI) under 2019. Utbyggnaden planeras starta 2019 och byggtiden är 7–8 år.

Återställande av tidigare års underskott i den kommunala produktionen

För att återställa de tidigare upparbetade underskotten i de kommunalt drivna produktionsverksamheterna finns ett budgeterat överskott. För Valfärd skola är det 0,5 procent av omslutningen, vilket innebär 10,3 miljoner kronor. För Valfärd samhällsservice budgeteras ett överskott på 1,5 procent vilket motsvarar 8,9 miljoner kronor. Detta är en central del av styrningen för att kunna planera långsiktigt och för att skapa konkurrensneutrala villkor mellan kommunalt och privat drivna verksamheter.

Finansiell verksamhet

Inom finansiell verksamhet finns övergripande verksamhetskostnader budgeterade, bland annat pensioner, vissa statsbidrag och realisationsvinster. För 2019 har den finansiella verksamheten ett budgeterat överskott på 428 miljoner kronor. Pensioner, förutom det som påförts nämnderna via PO-pålägget, beräknas under 2018 uppgå till 101 miljoner kronor, består främst av kostnader för pensioner intjänade före 1998. Se bilaga 5.

Statsbidrag uppgår till 41 miljoner kronor, vilket avser statsbidrag för maxtaxan för förskolan på drygt 28 miljoner kronor, för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet på drygt 6 miljoner kronor samt för flyktingmottagande på drygt 6 miljoner kronor.

Inom övergripande poster redovisas även realisationsvinster som år 2019 är 163 miljoner kronor. Realisationsvinsterna ökar kraftigt till 554 miljoner kronor år 2020 och därefter till 581 miljoner kronor år 2021. Huvuddelen av reavinsterna kommer från försäljning av mark för bostadsbyggande, exempelvis områden i centrala Nacka, Boo, Norra Skuru och Ältadalen.

Pris- och lönekompensation

Trots bristen på arbetskraft har löneökningarna utvecklats relativt måttligt. Låga avtalade löneökningar bidrar till ett lågt kostnadstryck och fortsatt låga inflationsförväntningar. Under 2019 och kommande år, blir arbetskraftsbristen alltmer påtaglig och beräknas leda till ett ökat lönetryck. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att inflationen i år kommer att ligga på målet om 2 procent för att 2019 ligga på omkring 2,4 procent. Lönekostnaderna (inklusive sociala avgifter) förväntas enligt SKL öka med 3,1 procent under 2019.

Budgeten ger ingen generell kompensation för löne- och prisökningar under budgetperioden 2019–2021. Viss kompensation ges till prioriterade verksamheter genom checkhöjningar.

I och med att löneavtalen med stor sannolikhet kommer att hamna över den föreslagna kompensationen för pris- och löneökningar behövs effektiviseringar eller produktivitetsoökningar för att de ekonomiska ramar ska hålla.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) är en procentsats som läggs på varje lönekrona. Syftet är att täcka kostnaderna för lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt pensionskostnader. Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar har samma procentuella påslag oavsett lönenivå. Pensionskostnaden som, regleras via kollektivavtal, är däremot högre för de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp (IBB), det vill säga för dem som har en årsinkomst på cirka 480 000 kronor eller mer under 2019.

Under 2018 har en utredning om ett differentierat PO-pålägg genomförts. Det tidigare enhetliga PO-pålägget (42,08 procent) föreslås bli differentierat, se förslag i tabellen nedan. Syftet är att öka konkurrensneutraliteten så att delar inom organisationen med lägre lönenivåer inte subventionerar andra delar med högre lönenivåer.

Tabell: Differentierat PO-pålägg

	Välfärd samhälls- service	Välfärd Skola	Övriga
PO-pålägg	38,58%	42,22%	44,53%

2019 kompenseras övriga verksamheter med 6 miljoner kronor för det höjda PO-pålägget. Fördelningen sker nämndvis.

En tydlig trend är att kostnader för avtalspensioner ökar och kommer att fortsätta öka under planperioden. Det innebär att de differentierade PO-påläggen förväntas bli uppjusterad kommande år. Nacka kommun, liksom Stockholmsregionen, har ett högre löneläge än stora delar av övriga landet. Det medför att även avtalspensionerna blir högre och därmed även behovet av högre PO-pålägg.

Tabell: Jämförelse med andra kommuner av PO-pålägget

PO-pålägg i procent	<65 år	>65 år
Danderyd	39,17%	21,96%
Tyresö	39,17%	21,96%
Täby	39,23%	39,23%

Internräntan

Internräntan sänks till 2,0 procent. Internräntan ska spegla en långsiktig finansieringsnivå.

Internhyror

Hyran för verksamhetslokaler lämnas generellt oförändrad på 2018 års nivå. Vid omförhandling av hyror för bostäder ska de ligga i nivå med övriga hyror i Nacka. Hyresintäkter från stadshuset debiteras för närvarande per medarbetare.

Enheten för fastighetsförvaltning har utrett hyresnivåerna för bostäder avsedda för sociala ändamål. Nya hyresnivåer införs 2019. Kompensation utgår till berörda nämnder.

Skatteintäkter, utjämnings- och statsbidrag

Tabell: Kommunens skattenetto 2017-2021, miljoner kronor

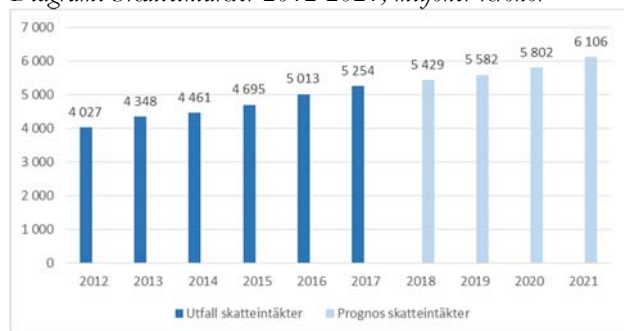
Skattenetto	2017	2018		2019		2021
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Skatteintäkter (inkl avräkning)	5 239	5 401	5 416	5 582	5 802	6 106
Allmän kommunalskatt	5 254	5 418	5 429	5 582	5 802	6 106
Avräkning	-15	-18	-13	0	0	0
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	-107	-134	-111	-4	-22	-103
Inkomstutjämningsbidrag	-552	-574	-586	-522	-521	-568
Kostnadsutjämningsbidrag	294	325	355	397	360	346
Införandebidrag	36	10	10	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag	-1	15	16	45	75	69
LSS	-83	-103	-103	-123	-126	-128
Övriga generella statsbidrag	49	39	45	41	33	20
Fastighetsavgift	149	155	152	158	158	158
Summa skattenetto	5 132	5 266	5 305	5 578	5 780	6 003

Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatteintäkter. Drygt 80 procent av intäkterna är skatter. Personer med förvärvsinkomst betalar kommunal skatt till kommunen och landstinget där de är folkbokförda.

Skatteintäkter 2019–2021

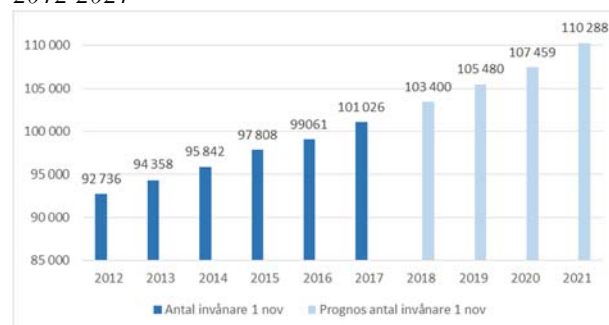
Skatteintäkterna beräknas uppgå till 5,6 miljarder kronor 2019, en ökning med 166 miljoner kronor mot prognos för år 2018. De kommunala skatteintäkterna är främst beroende av hur skatteunderlaget utvecklas i hela landet och av kommunens folkmängd. Kommunens skatteprognos utgår från en skattesats på 18:43, vilket är den sjunde lägsta i landet under 2018. Riksgenomsnittet för landets skattesatser är 20:74.

Diagram: Skatteintäkter 2012-2021, miljoner kronor

Skatteprognosen för år 2019 baseras på en prognos att folkmängden i Nacka kommun 1 november 2018 är 103 400 invånare, vilket är 2 374 fler än samma tid år 2017. Nacka kommun beräknas under kommande treårsperiod växa med 6 procent.

Diagram. Antalet invånare i Nacka kommun 1 november 2012-2021

Utjämnings- och generella statsbidrag

Det kommunala utjämningsystemet finns för att alla kommuner ska ha förutsättningar att ge likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och olika strukturella förhållanden. Skillnader i skattesatser ska i huvudsak spegla skillnader i effektivitet, service- och avgiftsnivå. Utjämningsystemet består av fem olika delar; inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, införandebidrag och regleringsavgift/bidrag. Dessutom finns ett kostnadsutjämningsystem för kostnader kopplade till Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-kostnader). Nacka kommun är en av få kommuner i landet som ger bidrag in i utjämningsystemet, sammanlagt 45,5 miljoner kronor under 2019 inklusive fastighetsavgift. Störst mottagare i landet är Malmö och Göteborg.

Sammanlagt är Nacka kommun nettobidragsgivare till utjämningsystemet. Kommunen betalar en avgift i inkomstutjämningsbidrag (inklusive införandebidrag) och LSS-utjämningsbidrag, men erhåller en kompensation i kostnadsutjämningsbidrag.

Tabell: Utjämningsbidrag mellan kommunerna 2014-2021, miljoner kronor

Utjämningsbidrag mellan kommunerna	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomstutjämningsbidrag	-350	-371	-505	-552	-586	-522	-521	-568
Kostnadsutjämningsbidrag	255	257	291	294	355	397	360	346
Införandebidrag	57	17	64	36	10	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag	22	-4	-3	-1	16	45	75	69
LSS	-108	-111	-105	-83	-103	-123	-126	-128
Fastighetsavgift	134	138	142	149	152	158	158	158

Inkomstutjämningsystemet och införandebidraget

Inkomstutjämningsystemet är ett fördelningssystem som utgår från respektive kommuns skattekraft. Kommuner med låg skattekraft får ett större bidrag per invånare och kommuner med hög skattekraft, som Nacka, får betala en avgift till systemet. De fåtal kommuner som har en skattekraft över 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i riket betalar en avgift in i systemet. Nacka kommun har 2018 en skattekraft på 130,3 procent.

För 2019 prognosticeras en avgift i inkomstutjämningsystemet på drygt 522 miljoner kronor. Varje invånare i Nacka kommun bidrar med 5 049 kronor. Både åren 2014 och 2016 infördes förändringar i inkomstutjämningsystemet som innebar försämringar för bland andra Nacka kommun. Under en övergångsperiod har Nacka fått ett införandebidrag som från och med 2019 helt upphör.

Kostnadsutjämningsystemet och LSS-utjämningsystemet

Kostnadsutjämningsystemet utjämnar för strukturella skillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor, som exempelvis löner, och geografi. Det är ett relativt system där den egna kommunen jämförs med medelkommunen. Grundtanken är att alla kommuner ska ha samma ekonomiska förutsättningar. Modellen består av tio delmodeller; förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, barn med utländsk bakgrund, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur, löner och kollektivtrafik.

Kostnadsutjämningsystemet innebär att kommuner som har en gynnsam struktur får skjuta till medel till kommuner som har en mindre gynnsam sådan. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande ambitionsnivå, effektivitet och avgifter. Det är ett inomkommunalt system, det vill säga utan statlig finansiering.

Under hösten 2018 har en översyn av kostnadsutjämningsystemet för kommuner och landsting lämnats till regeringen. I direktiven angavs att översynen ska överväga om det nuvarande systemet i tillräcklig grad fångar upp större samhällsförändringar och med anledning

av detta eventuellt föreslå förändringar i de delmodeller som finns, nya delmodeller eller om delmodeller ska utgå. I uppdraget ingår också att analysera möjligheterna att förenkla utjämningsystemet. Det samlade utfallet av förslagen innebär en relativt stor förändring. Utjämningsystemets omfattning ökar med en miljard kronor både för kommuner och landsting. För Nackas del innebär det ett minskat bidrag i kostnadsutjämningsystemet med 262 kr per invånare eller motsvarande cirka 27 miljoner kronor. Föreslagna förändringar föreslås genomföras år 2020 och är nu under beredning.

För 2019 prognosticeras kostnadsutjämningsystemet till att Nacka kommun får cirka 397 miljoner kronor och i LSS-utjämningsystemet betala en avgift på 123 miljoner kronor.

Regleringsavgiften

Regleringsposten i utjämningsystemet är till för att justera för mellanskillnaden mellan bidragen och avgifterna i inkomstutjämningsystemet, kostnadsutjämningsystemet och strukturbidraget i förhållande till de anslagsposter som riksdagen anvisat.

När summan av samtliga bidrag, minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag, i annat fall en regleringsavgift. Konstruktionen är till för att statens kostnader inte ska påverkas av den fastställda nivån i inkomstutjämningsystemet.

Regleringsposten för Nacka kommun beräknas år 2019 bli ett bidrag på 45 miljoner kronor (440 kronor per invånare) för att därefter öka till 69,5 miljoner kronor 2021 (645 kronor per invånare).

Övriga generella statsbidrag

Övriga generella statsbidrag uppgår till 41 miljoner kronor, där statsbidraget för bostadsbyggande utgör till 20 miljoner kronor och den så kallade Valfärds-miljarden till 21 miljoner kronor.

Riktade statsbidrag 2019

Regeringens budgetproposition för 2019 innehåller flera riktade statsbidrag. De flesta har pågått eller aviserats sedan tidigare. Statsbidrag som aviserats

inom olika områden lyfts fram nedan. Det finns fortfarande många oklarheter kring de exakta detaljerna avseende fördelningsprinciper, faktiska belopp och utbetalningstidpunkter för Nacka. Kommunstyrelsen återkommer till kommunfullmäktige med en närmare specifikation i tertialbokslut 1 2019.

De riktade statsbidragen beräknas i nuläget uppgå till 270 miljoner kronor 2019.

Tabellen till höger visar en uppskattning av vilka riktade statsbidrag som kan sökas inom respektive område. För riktade statsbidrag gäller i regel att det kräver motprestation, för intäkterna finns alltså motsvarande kostnader. I tabellen framgår även kostnaderna som är kopplade till insatserna för vilka riktade statsbidrag är sökt.

Inom utbildnings- och skolområdet rör de största beloppen lärarlönelyft, lågstadiesatsning och likvärdig skola. Karriärtjänster för förstelärare och asylsökande barn i förskola och skola är andra riktade statsbidrag som eftersöks.

För arbets- och företagsnämnden avser de huvudsakliga statsbidragen ensamkommande barn och ersättning för nyetablering. Även medel för gymnasial vuxenutbildning finns, men täcker endast liten av del de faktiska kostnaderna för verksamheten.

Inom social- och äldreområdena går största delen av de riktade statsbidragen till bemanning inom äldreomsorgen.

Exploateringsenheten söker bidrag för investeringsprojekt. Likaså inom natur- och trafiknämndens områden finns möjlighet att söka statsbidrag för investeringsprojekt i form av statlig medfinansiering från Trafikverket, som exempelvis för utbyggnad av gång- och cykelbanor.

Tabell: Riktade statsbidrag 2019, miljoner kronor

Statlig ersättning (miljoner kronor)	Bidrag	Kostnad	Netto
Arbets- och företagsnämnden			
Etableringsersättning nyanlända	31,6	-39,5	-7,9
Ensamkommande barn	61,4	-63,9	-2,5
Gymnasial vuxenutbildning	4,7	-60,2	-55,5
Summa	97,7	-163,6	-66,0
Exploatering			
Stadsgata i Sickla	12,5	-24,9	-12,5
Bussterminal Orminge	7,3	-14,5	-7,3
Summa	19,7	-39,4	-19,7
Fritidsnämnden			
Statsbidrag från socialstyrelsen för avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn i åldrarna 6-15 år	0,5	-0,5	0,0
Statsbidrag från socialstyrelsen för avgiftsfri simskola för elever i förskoleklass	3,6	-3,6	0,0
Statsbidrag från socialstyrelsen för avgiftsfria lovaktiviteter för barn i åldrarna 6-15 år	1,0	-1,0	0,0
Summa	5,1	-5,1	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			
Bostadsbyggande	20,0	-20,0	0,0
Summa	20,0	-20,0	0,0
Natur och trafik			
Gångbanor Norrholmsvägen	0,2	-0,8	-0,6
Trafiksäkerhetsåtgärder Samskolan	0,3	-0,8	-0,5
Infartsparkering cykel Neglinge	0,5	-1,0	-0,4
Infartsparkering cykel Igelboda	0,4	-0,7	-0,3
Summa	1,5	-3,3	-1,8
Socialnämnden och äldreomsorgen			
Stimulansmedel stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa 2018	3,5	-3,5	0,0
Statsbidrag för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer och stöd till våldsutsatta kvinnor	0,3	-0,3	0,0
Statsbidrag för att stärka bemanningen inom den sociala barn- och ungdomsvården	1,1	-1,1	0,0
Statsbidrag 2018 för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa	0,3	-0,3	0,0
Statsbidrag habiliteringsersättning	2,2	-2,2	0,0
Stimulansbidrag för ökad bemanning inom	14,6	-14,6	0,0
Summa	22,0	-22,0	0,0
Utbildningsnämnden			
Asylsökande barn m. fl. i förskola och skola	6,0	-8,4	-2,4
Vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i	0,2	-0,2	0,0
Omsorg på kvällar, nätter och helger	0,9	-9,0	-8,2
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	0,3	-0,6	-0,3
Samordnare för nyanlända elever	0,3	-0,3	0,0
Summa	7,6	-18,5	-10,9
Välfärd - skola			
Lärarlönelyft	27,1	-27,1	0,0
Lågstadiesatsningen	20,2	-20,2	0,0
Likvärdig skola	17,7	-17,7	0,0
Karriärtjänster förstelärare	12,9	-12,9	0,0
Fritidshemsatsningen	5,0	-5,0	0,0
Skapande skola	1,1	-1,1	0,0
Läsluft i förskolan	0,5	-0,5	0,0
Utveckling av introduktionsprogram	1,0	-1,0	0,0
Personalförstärkning inom elevhälsan och	1,0	-1,0	0,0
Högskolestudier i specialpedagogik	0,9	-0,9	0,0
Försöksverksamhet digitalisering nationella prov	0,8	-0,8	0,0
Praktikförlagd utbildning i gymnasieskolan	0,4	-0,4	0,0
Lovskolor	0,2	-0,2	0,0
Handledare inom läsluftet	0,0	0,0	0,0
Summa	88,8	-88,8	0,0
Välfärd samhällsservice			
Beroende verksamheten: Service funktion Case	0,8	-0,8	0,0
Kulturskolecheck för Musikskolan	0,3	-0,3	0,0
Anställning av 4 personliga ombud	1,2	-1,2	0,0
Nacka seniorcenter Sofiero - stimulansbidrag	0,7	-0,7	0,0
Nacka seniorcenter Älta - stimulansbidrag	0,4	-0,4	0,0
Nacka seniorcenter Talliden - stimulansbidrag	1,1	-1,1	0,0
Nacka seniorcenter Sjötäppan - stimulansbidrag	2,0	-2,0	0,0
Nacka seniorcenter Ektorp - stimulansbidrag	1,6	-1,6	0,0
Summa	8,1	-8,1	0,0
Totalsumma	270,5	-368,8	-98,3

Finansiella intäkter och kostnader

Nacka kommuns finansnetto, det vill säga skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas för 2019 uppgå till ett negativt netto på 12 miljoner kronor. Kommunen är koncernbank för kommunen inklusive dess helägda bolag. Kommunens upplåning och behov av att placera medel sker därför med utgångspunkt från en samlad bild över kommunen inklusive bolagens likvida flöden.

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna minskar 2019 jämfört med föregående budget med 3 miljoner kronor och uppgår till 39 miljoner kronor. Det beror på minskade intäkter från bolagens upplåning. Utdelning från Nacka energi AB utgör den största intäktsposten och uppgår 2019 till 27 miljoner kronor, vilket är samma som 2018.

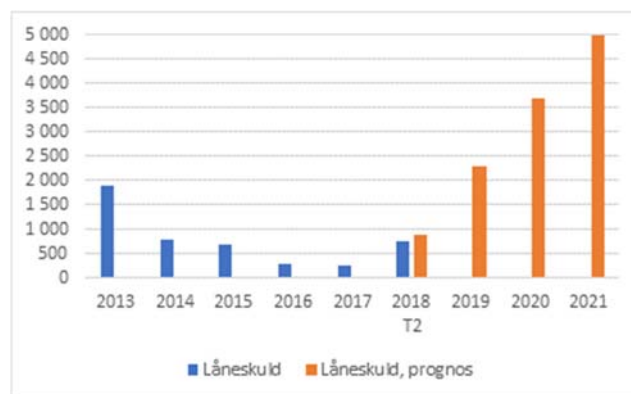
För att uppnå en ökad transparens är konstruktionen för utlåning till bolagen förändrad från och med 2019. Bolagen ska förutom att betala en marknadsmässig ränta på sina lån, även betala en låneramsavgift. Tidigare inkluderades allt i räntan. Låneramsavgiften täcker del av koncernbankens kostnader både för att uppta lån, exempelvis programkostnader, och för att säkra likvida medel, exempelvis kostnader för checkräkningskrediten. Låneramsavgiften fördelas utifrån bolagens andel av sin låneram ställd i relation till koncernkoncernens totala låneram. Sammantaget ger den nya konstruktionen en lägre intäkt jämfört med den tidigare konstruktionen.

Ränteintäkter på lån till koncernens bolag uppgår till 9 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner lägre än tidigare år. Det beror i huvudsak på att räntan sänkts från 2 procent till 1,45 procent till följd av den nya konstruktionen. Övriga finansiella tillgångar har ökat med drygt 1 miljon kronor till följd av låneramsavgiften. Nacka vatten och avfall AB ska även betala ersättning för koncerngemensamma kostnader såsom exempelvis koncernledning, koncernbank och koncernredovisning på 2 miljoner kronor, vilket är densamma som för 2018.

Finansiella kostnader

Kommunen har under flera år minskat sin låneskuld. En stärkt ekonomistyrning med positiva resultat tillsammans med försäljningar har bidragit till att skulder har kunnat amorteras av. Låneskulden är för närvarande låg och uppgår till 750 miljoner kronor (tertiär rapport 2 2018). Den låga låneskulden är en god plattform inför framtiden. Under åren 2019–2020 ökar investeringsbehov i samband med befolkningstillväxten. Det leder till ett ökat upplåningsbehov och därmed ökar skuldsättningen. Räntenivåerna förväntas också stiga. Låneramen för koncernbanken uppgår sammanlagt till 2,3 miljarder kronor för 2019, varav 1,4 miljarder kronor avser kommunen, 314 miljoner kronor Nacka stadshus AB och 579 miljoner kronor Nacka vatten och avfall AB.

Diagram: Kommunens låneskuld per den 31 december, 2013-2021, miljoner kronor

De finansiella kostnaderna ökar och förväntas uppgå till 51 miljoner kronor för 2019, vilket är 17 miljoner mer än i budget 2018. Den största kostnadsposten är ränta på lån, som beräknas uppgå till 22 miljoner kronor 2019 och är 5 miljoner högre än föregående år. Räntekostnaderna ökar i takt med investeringsbehovet och att skulderna därigenom ökar. Räntan på pensioner beräknas uppgå till 21 miljoner kronor 2019.

En mer aktiv finansförvaltning och det för närvarande låga ränteläget gynnar kommunen. Det är viktigt att Nacka kommun försäkras sig om att ha tillgång till likvida medel. I syfte att diversifiera låneportföljen har kommunen tillgång till flera lånealternativ såsom ett certifikatprogram som uppgår till 4 miljarder kronor och ett MTN-program (obligationer) som uppgår

till 4 miljarder. Åtgärder har under 2018 gjorts för att bredda investerarbasen ytterligare bland annat genom möjligheten att inom MTN-programmet ge ut gröna obligationer. Nacka kommun har idag en checkkredit på 1 miljard kronor. I takt med att lånebehovet ökar kommer ytterligare back-up faciliteter behövas. Back-up faciliteter (kreditlöften) är att ses som en försäkring och är till för att nyttjas då exempelvis det inte är möjligt att emittera certifikat och obligationer på kapitalmarknaden.

Tabell: Finansnetto 2017-2021, miljoner kronor

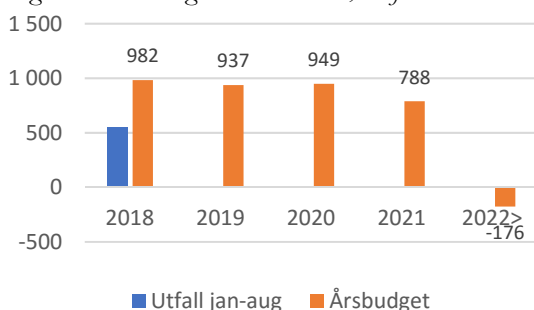
Finansnetto	2017		2018		2019		2020		2021	
	Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
Finansiella intäkter		29	42	34	39	39	39	39	39	39
Ränta på lån till koncernen		6	12	16	8,54	8,54	8,54	8,54	8,54	8,54
Utdelning från Nacka Energi AB		21	27	18	27	27	27	27	27	27
Ränta på utlämnade lån		2	1	0	1	1	1	1	1	1
Övriga finansiella intäkter		0	2	0	3	3	3	3	3	3
Finansiella kostnader		-40	-34	-20	-51	-81	-118	-118	-118	-118
Ränta lån		-27	-17	-2	-22	-51	-79	-79	-79	-79
Finansiell pensionskostnad		-11	-12	-15	-21	-21	-31	-31	-31	-31
Övriga finansiella kostnader		-1	-6	-3	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Totalt		-11	7	14	-12	-42	-79	-79	-79	-79

Investeringar

I ett växande Nacka är det viktigt att kommunen investerar för nuvarande och nya invånare. Investeringstakten behöver öka under 2018–2022 och senare. De största investeringarna sker inom fastighetsområdet, exploatering samt inom natur- och trafikområdet.

Kommunen har hittills beslutat om investeringar för 3,7 miljarder kronor under åren 2018–2021. Åren 2022 och senare prognostiseras investeringar med ett positivt netto om 200 miljoner kronor. Diagrammet nedan visar hur investeringsbudgeten ser ut för perioden. Utfallet för 2018 avser perioden januari-augusti.

Diagram: Investeringar 2018–2022, miljoner kronor

Tillkommande investeringsmedel

Investeringsbudgeten innehåller tillkommande medel och avser nya projekt och tillägg för tidigare beslutade

projekt med 417,7 miljoner kronor för åren 2018–2022 och senare, se bilaga 4. Dessa investeringar återfinns inom fastighetsverksamheten på 59 miljoner kronor, exploateringsenheten Nacka på 45,6 miljoner kronor, exploateringsenheten Nacka stad på 98,5 miljoner kronor, välfärd skola på 40 miljoner kronor och Natur- och trafiknämnden på 174,6 miljoner kronor.

Tabell: Nya och tillkommande investeringsmedel 2018–2022 och senare, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbudget	Förslag nytt beslut	Ny projektbudget	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Årlig kapitalkostnad =>	Årlig driftkostnad
	t Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Enheten för fastighetsförvaltning/ KS	0,0	-59,0	-59,0	0,0	-3,0	-3,0	-53,0	0,0	-3,2	0,0
Exploateringsenheten Nacka/ KS	-127,6	-45,6	-173,2	10,0	-31,0	-4,2	-20,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringsenheten Nacka stad/ KS	171,0	-98,5	72,5	-3,0	-175,0	110,0	-27,0	-4,0	0,0	0,0
Välfärd skola/ KS	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	-7,6	0,0
Natur- och trafiknämnden	-24,0	-174,6	-198,6	0,0	-49,3	-27,9	-95,4	-2,0	-12,6	-0,9
Totalt tillkommande investeringsmedel	19,4	-417,7	-398,3	7,0	-258,3	74,9	-235,4	-6,0	-23,4	-0,9

De tillkommande investeringarna beräknas generera årliga kapital- och driftkostnader med sammanlagt 24,3 miljoner kronor.

Nämndernas investeringar beskrivs kortfattat under avsnittet ”Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget”.

De största tillkommande nettoinvesteringarna

Nya gatan, 78,8 miljoner kronor

Projektet har en tidigare beslutad positiv nettobudget 313,1 miljoner kronor och syftar till att möjliggöra för nya bostäder, nya verksamheter och offentliga rum inom Nacka stad. Tilldelning av kommunal mark för bostäder och verksamheter har skett genom flera markanvisningstävlingar. Projektet tillförs nya medel på 78,8 miljoner kronor.

Komponentutbyten, 50 miljoner kronor

För de underhållsåtgärder som är planerade år 2021 beräknar enheten för fastighetsförvaltning ett investeringsbehov om 45 miljoner kronor årligen. Därutöver 5 miljoner kronor för fortsatt arbete med nollställning av skolers- och förskolors yttre miljö och för att i steg två kunna utveckla dessa till lärande och utvecklande utemiljöer för barn och ungdomar utan giftiga material.

Inventarier skolor och förskolor, 40 miljoner kronor

Det finns behov av att förbättra arbetsmiljön i skolans verksamheter avseende inventarier, såsom exempelvis nya elevmöbler och datorer. Utöver inventarier har Valfärd skola kostnader för investeringar för anpassning och omställning av lokaler vid verksamhetsförändringar samt byte av lås- och larmsystem samt övervakningskameror. Andra kostnader som går på investeringsramen är att säkerställa en trygg och säker utemiljö och utrusta den med lekmaterial.

Reinvesteringar vägnät, 30 miljoner kronor

Reinvesteringen omfattar gator, gång- och cykelvägar, parkvägar och marktrappor. Utbyte av beläggning, hantering av dagvatten så som nya rensbrunnar med anslutningar samt mindre förstärkningar av diken, stängsel och räcken samt ombyggnader av marktrappor inom vägområdet.

Totala investeringar 2018–2022 och senare

Utfallet för de totala nettoinvesteringarna vid tertialbokslut 2 2018 uppgår till 550 miljoner kronor. Det är 260 miljoner kronor högre än vid tertialbokslut 1 då investeringarna uppgick till 290 miljoner kronor. Kommunens totala investeringsbudget för 2018 uppgår till knappt 1,0 miljard kronor för att sedan sjunka till drygt 900 miljoner kronor, både år 2019 och år 2020. År 2021 uppgår investeringarna till knappt 800 miljoner kronor. År 2022 och senare beräknas kommunens investeringsbudget uppgå till ett positivt netto om 176 miljoner kronor.

Tabell: Nettoinvesteringar per verksamhet 2018–2022 och senare, miljoner kronor

Nettobudget per verksamhet	2018	2019	2020	2021	2022>	Totalt
Gator, väg och park	-176	-208	-121	-95	-2	-602
Förskole- och skollokaler	-264	-266	-325	-314	-48	-1 217
Exploatering Nacka och mark	-150	-76	-396	-271	320	-573
Exploatering Nacka stad och mark	-292	-333	-71	-55	-42	-792
Sporthallar, övriga idrottsanläggningar	-83	-49	-34	-50	-53	-268
Flyktbostäder	-14	0	0	0	0	-14
Kultur, äldre och kontorslokaler	-3	-6	-3	-3	0	-14
Summa	-982	-937	-949	-788	176	-3 481

Av den totala ramen på 937 miljoner kronor 2019 planeras 320 miljoner kronor att investeras inom fastighetsområdet, 409 miljoner kronor avser exploatering och 208 miljoner kronor avser gator och parker.

Tabell: Nettoinvesteringar per nämnd 2018–2022 och senare, miljoner kronor

Nettoinvesteringar per nämnd/enhet	Inkomster		Utgifter		Utfall T2	Ny	Budget	Budget	Budget	Prognos	Totalt 2018-
	T2 2018	T2 2018	2018	2018	2018	2018	2019	2020	2021	2022	2022 och senare
Kommunstyrelsen (KS)	110	-610	-500	-802	-726	-828	-693	178			-2 872
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	5	5	-12	0	0	0	0	0	0	-12
Fastighetsverksamhet (KS)	0	-244	-244	-312	-281	-320	-327	-100			-1 340
Exploateringsenheten Nacka (KS)	59	-169	-110	-150	-76	-396	-271	320			-573
Exploateringsenheten Nacka stad (KS)	51	-183	-132	-292	-333	-71	-55	-42			-792
Valfärd skola (KS)	0	-19	-19	-35	-35	-40	-40	0			-150
Valfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	-2	-2	0	0	0			-6
Arbets- och företagsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Fritidsnämnden	0	0	0	-3	-2	0	0	0			-5
Kulturnämnden	0	0	0	-1	-1	0	0	0			-2
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Natur- och trafiknämnden	6	-56	-50	-176	-208	-121	-95	-2			-602
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Totalt nettoinvesteringar	116	-667	-550	-982	-937	-949	-788	176			-3 481

Maximalt värde genom kategoristyrning av inköp

Förslaget till budget 2019 förutsätter en klok hantering av skattemedel för att få ut maximalt värde.

Nacka kommun har under 2018 implementerat kategoristyrning för att öka den strategiska styrningen av kommunens inköp för att göra bättre affärer. Kommunens inköp delas in i 10 kategorier (områden) för att ge en bättre helhetsbild. Arbetet sker i samverkan med verksamheten och syftar till att planera och prioritera samtliga kommande inköpsprojekt som ska upphandlas.

Upphandlingsplanen för 2019 omfattar i nuläget 2,9 miljarder kronor. Tabellen visar hur planerade inköpsprojekt för 2019 fördelar sig inom olika kategorier.

Tabell: Antal projekt och inköp per kategori

Kategori	Summa inköp (avtalsperioden)
Entreprenader	2 784 300 000 kr
Vård & omsorg	110 000 001 kr
Kultur & fritid	20 000 000 kr
Professionella tjänster	14 353 975 kr
Förbrukningsmaterial	11 733 409 kr
IT & kommunikation	2 500 000 kr
Personal	368 967 kr
Totalsumma	2 943 256 352 kr

Nämndernas mål och budget

Avsnittet beskriver hur varje nämnd ska bidra till att uppfylla de övergripande målen och vad varje nämnd ska fokusera på utifrån sitt uppdrag. Här presenteras också nämndens framtidsblick 2035 och resursfördelning för budgetperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har två roller, ett kommunövergripande ansvar och ett ansvar som egen nämnd.

I det övergripande ansvaret ingår att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. I ansvaret som egen nämnd ingår att bereda ärenden till kommunfullmäktige, arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamhet, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling samt frågor som rör trygghet och säkerhet. Kommunstyrelsen är också ansvarig nämnd för den kommunala produktionen inom Valfärd skola och Valfärd samhällsservice.

Nämndens fokusområde 2019–2021 i rollen att leda och samordna

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar.

I kommunstyrelsens roll att leda och samordna ingår att arbeta för kommunens vision och grundläggande värdering. Ambitionen att vara bäst på att vara kommun ska präglade alla verksamheter och beslut.

Arbete för att nå målet

Nacka kommun införde 2017 nya fokusområden och indikatorer i målstyrningen för nämnderna. Uppföljning av resultat är fortsatt i fokus.

Kommunens verksamheter ska präglas av alla människors lika rättigheter och möjligheter att arbeta och utvecklas utifrån sin kompetens och sina resurser. Innebörden av visionen om öppenhet och mångfald

ska genomsyra kommunens arbete och förhållningsätt. Kundvalssystemet är ett sådant exempel och ska fortsätta utvecklas genom att erbjuda tjänster i absolut toppklass till medborgarna.

Kommunstyrelsen jobbar aktivt med strategisk kommunikation för att på så sätt involvera Nackaborna i kommunens verksamheter och stadsutvecklingsprojekt. Detta antas bidra till en upplevelse av delaktighet och reellt inflytande.

Kommunen fokuserar på barnperspektivet och bästa utveckling för alla i attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Hög kvalitet i verksamheterna förutsätter att Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare, som ges utrymme att våga utmana beprövade arbetsätt och strävar efter utveckling och nytänkande.

Ett viktigt mål är att skapa goda förutsättningar för företag att verka i kommunen. Den framtagna näringslivsstrategin är en central plattform i arbetet med att få fram fler nystartade företag. Ett intensivt arbete pågår med att skapa nya arbetsplatser i det växande Nacka.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten.

Nacka befinner sig i en period med kraftig tillväxt. Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka är ett viktigt mål att fokusera på både för dagens och framtidens Nackabor.

Arbete för att nå målet

Viktiga faktorer i tillväxten är antalet färdigställda bostäder och arbetsplatser. För att fortsätta vara en attraktiv kommun att bo och verka i krävs att kommunen lyckas balansera byggnationen av bostäder

och arbetsplatser. Kritiska framgångsfaktorer är dialog med Nackaborna, prioritering och god planering.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Soliditeten ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid.

Tillväxten i Nacka ska vara stark och balanserad. Det innebär att den ska ske med ekologiska, sociala och ekonomiska hänsynstaganden.

Arbete för att nå målet

För att nå Nackas mål om en stark och balanserad tillväxt så är det viktigare än tidigare att nå ut till nya Nackabor och företagare för att etablera sig i Nacka kommun. Detta följs genom inflyttningen och etableringen av nya arbetsplatser i Nacka.

När kommunen växer är en ekonomi i balans av hög prioritet. Under budgetperioden ska resultatöverskottet nå 2 procent varje år. Detta kräver effektiviseringar, nytänkande och fokusering på det kommunala uppdraget. Kommunalskatten planeras att ligga på en fortsatt låg nivå. Under en period av tillväxt är det också viktigt att styrningen bidrar till att ha en fortsatt god soliditet. Den finansiella målsättningen är att investeringar ska finansieras med egna medel till minst 50 procent.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden.

Kommunstyrelsen ska verka för att Nacka kommun är en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för.

Arbete för att nå målet

För att nå ambitionen om att vara bäst på att vara kommun är målet hög kvalitet i alla verksamheter. För

att kvaliteten ska stärkas måste verksamheten följas, utvärderas och utvecklas.

Kommunikation

Syftet med kommunikation är att stödja att de övergripande målen nås och att bibehålla och stärka Nacka kommuns förtroende. Prioriterade målgrupper är de som bor och verkar i Nacka idag. Nackaborna, företagare, civilsamhälle och föreningsliv är våra viktigaste ambassadörer och det är viktigt för kommunstyrelsen att följa att Nackaborna fortsätter att rekommendera Nacka som plats att bo och att våra företagare upplever kommunen som en bra plats för deras organisationer. Även attityderna till stadsutvecklingen följs noggrant då det är avgörande att de som bor och verkar i Nacka vill vara en del av tillväxten.

För att lyckas med kommunikationen så behöver den vara sammanhållen, professionell och effektiv för att skapa maximalt värde för skattepengarna. Kommunikationen behöver ske i kanaler där målgrupperna finns. För att ytterligare stärka en sammanhållen kommunikation tas en kommunikationsstrategi fram under hösten 2018 för att ange tydlig riktning och målsättningar framåt. Även finansieringssystemet för kommunikationen ses över med målsättningen att skapa en mer effektiv och professionell kommunikation för befintliga medel. Medborgarnas och kundernas efterfrågan av kommunikation ökar inom många områden och det är därför viktigt att alla nämnder och verksamheter planerar för det ökade behovet.

Digitalisering

Syftet med digitaliseringen är att göra det enkelt att leva i Nacka, digitaliseringen ska både underlätta för de som kommunen finns till för och de som arbetar i kommunen. Digitaliseringen innebär både möjligheter och utmaningar för kommunen. Möjligheterna ligger i att växa som kommun utan att växa ”kon-torsorganisationen”, att kunna möta tillväxten med samma storlek på organisationen. Utmaningarna ligger bland annat i en IT-miljö med många olika system (idag ca 160) och låg grad av samlad effektivitet.

Prioriterat är att de kommunen finns till för ska kunna ha kontakt och utföra tjänster i de kanaler som de själva väljer. Inriktningen är ”mobilt först” och ”självbetjäning som du vill ha den” för att skapa kundnöjdhet och effektivitet. Ytterligare prioritet under perioden är att skapa en högre grad av gemensamma strukturer, effektiva och robusta lösningar utifrån metaforen om ”lasagneplattor”.

En utmaning är att samtidigt som Nacka ska gå mot en tydligare IT-styrning och gemensamma effektiva lösningar så behöver kommunen fortsätta att utveckla nya tjänster och lösningar för att möta kundernas och verksamheternas behov. Utvecklingen behöver bygga på data och kundupplevelser.

Under hösten 2018 tas en digitaliseringsstrategi fram för att tydliggöra riktning och vägen framåt inklusive en utveckling hur finansiering av gemensamma förutsättningar sker på bästa sätt.

Nämndens fokusområde 2019–2021 – kommunstyrelsen i rollen som egen nämnd

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.

Nacka kommun ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. En av kommunens största utmaningar är att attrahera kompetenta medarbetare. Det gäller inom flera områden, bland annat omsorg, förskola och skola samt inom stadsutveckling.

Arbete för att nå målet

För att fortsätta att vara en superkommun med hög kvalitet i alla verksamheter behövs ett aktivt utvärderings- och utvecklingsarbete. Det förutsätter att Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta medarbetare, som vågar utmana beprövade arbetsätt och strävar efter utveckling och nytänkande.

Nacka kommun accepterar ingen diskriminering och arbetar för att motverka nedvärdering av människor på grund av kön, ålder, religion, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet eller funktionsnedsättning. Chefer och medarbetare arbetar med värdegrund och motverkar förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling och diskriminering.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.

Arbete för att nå målet

För att Nackaborna ska uppleva sin hemkommun som en attraktiv livsmiljö behöver en dialog föras med medborgarna om vad som är viktigt för dem. Då det finns många olika önskemål och behov är det nödvändigt att göra kloka prioriteringar mellan olika insatser till förmån för dem som har stor upplevd nytta för invånarna. Framkomligheten är viktig när kommunen växer, en fråga som kommer att följas aktivt. Kommunens arbete för att nå uppsatta miljömål fortsätter. För att nå målen krävs samspel mellan kommunen, föreningsliv och Nackabor.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokus

God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomi ska vara självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinhav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40 procent av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.

Arbete för att nå målet

Ett viktigt mål är att skapa goda förutsättningar för företag att verka i kommunen. Näringslivsstrategin är central för att få fram fler nystartade företag. Nacka kommun arbetar med att få fler nya arbetsplatser i det växande Nacka. Stadsutvecklingen går in i ett nytt skede med byggnation och genomförande, vilket kommer att märkas i medborgarnas vardag. Det är ett

omfattande arbete som kräver framdrift och tydlig styrning, ledning och proaktiv kommunikation.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.

Arbete för att nå målet

Kommunstyrelsen bidrar till en stark och balanserad tillväxt genom effektiva stödprocesser, till exempelvis ekonomiprocesen som tar fram relevanta och korrekta underlag för beslut. Vidare stöttar kommunstyrelsen genom effektiva IT-system, personalstöd, beslutsstöd, juridisk kompetens, säkerhetsfunktion, kommunikation, externt kontaktcenter och internt servicecenter. Det ställer höga krav på ledning, styrning och affärsmässiga lösningar.

Fastighetsverksamheten ska vara effektiv och insatser ska göras för att nå balans i fastighetsekonomin.

Framåtblick 2035

Fram till år 2035 ska Nackas befolkning öka till 150 000. Den strategiska stadsutvecklingen är avgörande för att bostäder, kommunal service, välfärd, arbetsplatser och infrastruktur är i takt med befolkningsökningen. Förhandlingarna kring avveckling av Bergs oljehamn och utveckling av bostadsområdet Bergs gård är väsentligt för att uppnå målet om nya bostäder på västra Sicklaön. I ett växande Nacka är framkomligheten viktig och arbetet med en Östlig förbindelse bör därför fortskrida.

Det pågår ett aktivt utvecklingsarbete i kontorsorganisationen under rubriken, Organisera för tillväxt – hur kan vi växa utan att växa? Syftet är att skapa en mer effektiv organisation för effektfulla medarbetare och chefer och att klara den kraftiga tillväxten utan att kontorsorganisationen växer. Stadsledningskontoret kommer att rapportera insikter, slutsatser och förslag på principer för framtida organisering i samband med kommunstyrelsens internbudget för år 2019.

Förmågan att kunna rekrytera kompetent och erfaren personal är en utmaning inom flera områden. Att vara

en attraktiv arbetsgivare är en viktig förutsättning och genom tydlig styrning och bättre samspel kan kommunen utveckla ännu mer attraktiva arbetsplatser för dagens och morgondagens medarbetare.

Att fortsätta hålla en ekonomi i balans, ställer allt högre krav på att verksamheten når fastställda mål och ekonomi inom planerad tid. Skatteintäkterna väntas inte öka lika snabbt som tidigare år, tydlig prioritering kommer att bli nödvändigt. Uppräkningen av pris och löner kommer att bli fortsatt låg under perioden, vilket ställer krav på fortsatta effektiviseringar och digitalisering i hela organisationen.

Resursfördelning

Kommunstyrelsen tilldelas 162,3 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 25,6 miljoner kronor, eller 18,7 procent, jämfört med budgeten för 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Kommunfullmäktige	-5 511	-6 028	-5 851	-300	-160	-6 488	-460	7,6
- varav revision	-2 300	-2 511	-2 411			-160	-2 471	6,4
Kommunstyrelsen	-75 134	-39 305	-46 900	2 000	-3 624	-40 929	-1 624	4,1
- varav saneringen	-21 000		-17 300					
Stadsledning och stödenheter	-86 562	-89 575	-97 057		-9 716	-99 291	-9 716	10,8
Enheten för fastighetsförvaltning - bostad och lokal	19 855	40 447	-7 686	-12 200		28 247	-12 200	-30,2
Enheten för fastighetsförvaltning - mark	3 020	5 353	11 205			5 353		
Enheten för bygg och anläggning		-6 800	-9 800	-6 800		-13 600	-6 800	100,0
Myndighets- och huvudmannaheter	10 265		-2 022					
Brandförsvär	-36 698	-38 816	-38 816	-1 004		-39 820	-1 004	2,6
Produktionsenheter:	-8 803	13 000	8 600	200	6 000	19 200	6 200	200
Välfärd skola	9 336	10 000	10 000	300		10 300	300	3,0
Välfärd samhällsservice	-18 139	3 000	-1 400	-100	6 000	8 900	5 900	196,7
Öfverskott		-15 000				-15 000		
Summa	-179 568	-136 723	-188 327	-18 104	-7 500	-162 328	-25 604	18,7

Produktionsenheterna, välfärd skola och välfärd samhällsservice, ska för 2019 lämna ett överskott om 10,3 miljoner kronor respektive 8,9 miljoner kronor, välfärd samhällsservice har ett ökat avkastningskrav relaterat till ett lägre PO-pålägg. Enheten för fastighetsförvaltning ska lämna ett överskott på sammanlagt 20 miljoner kronor för 2019.

Kommunfullmäktiges budget består till största delen av arvoden till presidiet och ledamöter i kommunfullmäktige. Revisionen får en ökning med 0,2 miljoner kronor för att finansiera ökade arvoden och till utbildning av nya revisorer.

Under 2019 får kommunstyrelsen 7 miljoner kronor i tillkommande medel att fördela inom ramen för internbudgeten. Stadsledningskontoret har i sitt yttrande begärt 17 miljoner kronor till följande satsningar:

- Digitalisering
- Vercity
- Strategisk stadsutveckling och exploatering
- Konsten att skapa stad
- Beakta östlig förbindelse

Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras kommunstyrelsen med 2,8 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen tillförs 1 miljon kronor till Trygghetsinsatser i samarbete med BRÅ.

Ökade politiska kostnader 2,5 miljoner kronor.

Investeringar kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tilldelas 348,2 miljoner kronor i investeringsmedel, för perioden 2018–2022 och senare. Dessa medel fördelas med 59 miljoner till fastighetsverksamheten, 45,6 miljoner kronor netto till exploatering Nacka, 98,5 miljoner kronor för exploatering Nacka stad och 40 miljoner kronor avsätts till Valfärd skola.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel fastighetsområdet, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022 =>	Årlig kapital	Årlig drift
	beslutad projektbudget t Netto	nytt beslut Netto	projekt budget Netto							
Komponentutbyten år 2021	0,0	-50,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	-50,0	0,0	-0,2	0,0
Utveckling Velamsund och Nyckelviken	0,0	-9,0	-9,0	0,0	-3,0	-3,0	-3,0	0,0	-3,0	0,0
Summa	0,0	-59,0	-59,0	0,0	-3,0	-3,0	-53,0	0,0	-3,2	0,0

För underhållsätgarder som är planerade år 2021 avsätts 45 miljoner kronor, därutöver avsätts 5 miljoner kronor för fortsatt utveckling av skolors och förskolors yttre miljö och till lärande och utvecklande utemiljöer för barn och ungdomar utan giftiga material.

För att utveckla naturområdena Nyckelviken och Velamsund för högre tillgänglighet och attraktionskraft för kommunens invånare avsätts 9 miljoner kronor.

I tabellen nedan beskrivs förändringar i projekt inom exploateringsverksamheten.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel enheten för exploatering Nacka, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 =>	Årlig kapital	Årlig drift
	beslutad projektbudget t Netto	nytt beslut Netto	projekt budget Netto						
Solvägen - Älta C, etapp E	0,0	-3,7	-3,7	0,0	-3,0	-0,7	0,0	0,0	0,0
Hasseludden vårdboende	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Salkängen Fasanvägen	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Detaljplan I, Älta C, etapp A och B	-43,6	-7,5	-51,1	0,0	-4,0	-3,5	0,0	0,0	0,0
Pylonen Dp Detaljplan	-0,9	-1,5	-2,4	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amperen Dp Detaljplan	-0,9	-1,3	-2,2	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Volten Dp Detaljplan	-0,9	-1,3	-2,2	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kraftledning Norra Boo	-0,3	-1,2	-1,5	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Beviljade medel tidigt skede 2017 - 2021	-78,5	-20,0	-98,5	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	0,0
Norra Skuru	-0,2	-20,0	-20,2	0,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dalkarlsvägen Ripvägen	-2,2	10,8	8,6	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-127,6	-45,6	-173,2	10,0	-31,0	-4,2	-20,0	0,0	0,0

För enheten exploatering Nacka är de största tillkommande investeringarna 2019 Norra Skuru med 20 miljoner kronor och detaljplaner i Älta centrum.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel enheten för exploatering Nacka stad, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 =>	Årlig kapital	Årlig drift
	beslutad projektbudget t Netto	nytt beslut Netto	projekt budget Netto						
Svindersviks Skola	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Centrals Nacka 16 (Rotorfabriken)	-1,7	-8,8	-10,5	0,0	-9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Norra Nobelberget	0,0	0,0	0,0	-2,0	-2,0	2,0	2,0	0,0	0,0
Finntorp Furuvägen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Västra Nacka Strand- dp 5, kaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Norra Nacka Strand - dp 3, etapp I	-0,1	3,6	3,5	3,0	-3,0	5,0	0,0	-1,0	0,0
Järlaberg Järlabergsvägen 4	-0,1	7,4	7,3	0,0	19,0	-12,0	0,0	0,0	0,0
Ryssberget	-1,0	10,0	9,0	0,0	-1,0	15,0	-2,0	-2,0	0,0
Sickla Industriväg	-51,3	15,2	-36,1	0,0	5,0	5,0	5,0	0,0	0,0
Nya gatan, Centrals Nacka 1b	313,1	-78,8	234,3	0,0	-176,0	100,0	-2,0	-1,0	0,0
Järlahöjden bildningskvarteren	-9,4	-14,7	-24,1	-3,0	-7,0	-5,0	0,0	0,0	0,0
Lillängen	0,0	-2,4	-2,4	-1,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Beviljade medel tidigt skede 2017 - 2021	-78,5	-30,0	-108,5	0,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	0,0
Summa	171,0	-98,5	72,5	-3,0	-175,0	110,0	-27,0	-4,0	0,0

För enheten exploatering Nacka stad är de största tillkommande investeringarna Nya gatan med 78,8 miljoner kronor och Järla höjden bildningskvarteren 14,7 miljoner kronor.

Inga kapitalkostnader och driftkostnader redovisas på exploateringsprojekten. När exploateringsprojekt färdigställs övergår anläggningar till annan verksamhet som då får kapitalkostnader och driftkostnader.

Valfärd skola får medel om 40 miljoner för inventarier år 2021, för att förbättra arbetsmiljön i skolans verksamheter bland annat avseende nya elevmöbler, datorer, lårssystem samt för anpassning och omställning av lokaler vid verksamhetsförändringar.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel kommunala produktionen, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Budget		Budget		Budget 2022		Årlig	Årlig
	beslutad	nytt	projekt	Budget	Budget	Budget	Budget	2021 =>	kapital	drift	
	projektbudge	beslut	budget	2018	2019	2020	2021	Netto	Netto	Netto	Netto
Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Inventarier	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	-7,6	0,0	0,0
Summa	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	-7,6	0,0	0,0

Arbets- och företagsnämnden

Nackaföretag ska ha god tillgång till kompetens och Nackabor ska kunna ta del av arbetsmarknaden. Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ensamkommande barn och unga, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för flyktingmottagandet.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser.

Arbete för att nå målet

Resultaten inom svenska för invandrare (SFI) har under flera år inte nått upp till målnivån. Efter åtgärder har resultaten förbättrats och målnivån är uppnådd. Flera åtgärder har genomförts för att stärka resultaten under 2018, bland annat oanmälda inspektioner av samtliga SFI-skolor samt fokusgrupper och workshops med anordnare och kunder. Framtagning av jämförelsemått med andra kommuner samt förberedelser för pilotprojekt där kunder studerar SFI på heltid har påbörjats. Det pågår även andra modeller för inläring genom samverkansprojekt inom Vercity.

Arbetsmarknadsinsatsen "språk- och arbetsintroduktion" utförs i nära kontakt med framtida arbetsgivare. Insatsen är effektiv och prioriteras under hösten 2018 och framåt.

Fortsatt goda resultat inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser kräver dynamisk utveckling av verksamhet, kvalitet, insatser och utbud i nära dialog med anordnare, kunder och näringsliv.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nyanlända Nackabors bostäder finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer.

Arbete för att nå målet

Matchningen mellan nyanlända och tillgängliga bostäder utförs i nära samarbete mellan etableringsenheten och enheten för fastighetsförvaltning. Vid matchningen, och vid utveckling av bostadsbeståndet, säkerställs att bostäderna är spridda över hela kommunen för bästa möjliga integration.

För att minska arbetslösheten bland utrikesfödda krävs effektiva insatser under etableringsperioden. De nyanlända i Nacka är i genomsnitt mer framgångsrika med att nå egen försörjning jämfört med övriga riket, men nära en tredjedel behöver stöd under längre tid än etableringsperiodens två år. För att höja effektiviteten i insatserna planeras ett flertal åtgärder inom SFI-utbildningen och fortsatt satsning på arbetsmarknadsinsatsen "språk- och arbetsintroduktion". Studier visar att språkinläring i kombination med arbete ger den snabbaste vägen till egen försörjning.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.

Arbete för att nå målet

Ungdomar mellan 16 och 18 år som står utanför arbete eller studier tillhör nämndens prioriterade målgrupper. Av de ungdomar som hoppat av gymnasiet och får insats av kommunen återgår 87 procent till studier eller börjar arbeta. Under 2019 är målsättningen att 90 procent av ungdomarna återgår i studier eller arbete.

Under våren har en extra satsning genomförts för ungdomar som snart ska fylla 20 år och saknar fullständiga gymnasiebetyg. Antalet vägledningar mot studier har ökat jämfört med tidigare år.

Nackas vuxenutbildning har mycket stabila och goda resultat i jämförelse med många andra kommuner.

Runt 90 procent når målnivån med lägst godkänt betyg. För att höja resultatet ytterligare genomförs förstärkt kvalitetsuppföljning och fortsatt verksamhets- och utbudsutveckling i nära dialog med kommunens jobb- och utbildningsexperter, näringsliv och elever.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.

Arbete för att nå målet

För att minska andelen vuxna biståndsmottagare prioriterar verksamheten snabbaste vägen till egen försörjning genom effektiva arbetsmarknadsinsatser. Kvalitetsuppföljning och -utveckling av insatserna leder till förbättringar. Det innefattar tätare samarbete både mellan socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd och karriärvägledare och med arbetsförmedlingen.

Behovet av ekonomiskt bistånd ska också minskas genom effektivisering och kvalitetssäkring av processerna. Till exempel genom automatisering som medför högre och jämnare kvalitet i biståndsbesluten samtidigt som det frigör resurser för mer kundnära utredning och uppföljning av biståndsbehov samt ökad karriärvägledning.

Genom samordningsförbundet VårNa genomförs aktiviteter för att stärka individer med särskilda behov och långa perioder i försörjningsstöd så att de får egen försörjning. Ett nytt projekt, Hälsa och etablering, vänder sig till nyanlända med ohälsa eller funktionsvariationer. Projektet startar under 2019.

För att undvika att Nackabor hamnar i biståndsberoende prioriteras förebyggande arbete. Goda resultat inom det kommunala aktivitetsansvaret och nära samarbete med andra verksamheter inom kommunen som skolan, överförmyndaren och omsorgen för att tidigt identifiera personer med behov av vägledning eller förmyndare, är exempel på pågående proaktiva insatser. Verksamheten deltar också i kommunens förebyggande arbete mot ungdomars missbruk av tobak, alkohol och droger.

Arbets- och företagsnämnden har fastslagit nya kriterier för bostäder för nyanlända samt genomfört en översyn av vilka boendelösningar som införskaffas i samverkan med enheten för fastighetsförvaltning. Till

följd av detta kan matchningen mellan nyanlända och bostaden genomföras mer effektivt. Målet är att antalet kvadratmeter per person inte ska överskrida hyresgästens betalningsförmåga under etableringsperioden.

Arbete med att stödja det ökande antalet nyanlända i övergången från kommunens genomgångsbostäder till egen bostad fortlöper under 2019. Genom information och hjälp till självhjälp ökar de nyanländas möjligheter att hitta egna boendelösningar. Stödet innefattar både tydlig och tidig information kring bostadsökande samt löpande stöd med att söka bostad i olika former. En del av arbetet utförs i samarbete med organisationer i civilsamhället. Målsättningen att samtliga ska hitta egen bostad inom eller efter de två åren i genomgångsbostad är mycket högt satt. Trots relativt goda resultat hittills är det i praktiken en stor utmaning att uppnå målet med tanke på den rådande bostadsmarknaden främst i Stockholmsregionen.

Framåtblick 2035

Grundprincipen är att behovet av ekonomiskt bistånd, vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser stämmer överens med antalet medborgare. I samband med stor flyktinginvandring sätts principen ur spel och efterfrågan ökar kraftigt. Antalet nyanlända minskar nu, vilket medför att efterfrågan så småningom bromsar upp eller avtar innan den åter följer medborgartillväxten. Om och när det inträffar beror bland annat på konjunkturläget och tillväxttakten.

Det ökande kompetensförsörjningsbehovet i samband med kommande stora pensionsavgångar kan också påverka efterfrågan. Automatisering och artificiell intelligens (AI) kan bromsa ökningen, men livslångt lärande med hjälp av vuxenutbildning är en viktig nyckel till kontinuerligt hög ekonomisk tillväxt i Nacka.

Det känsliga säkerhetspolitiska läget och de allt tydligare klimatförändringarna kan förväntas medföra tätare flyktingvåg. Det är sannolikt att nästa flyktingvåg till Europa inträffar inom en 5-10-årsperiod. Trots att flyktingmottagandet är och har varit en stor utmaning har kommunen goda resultat när det gäller att bosätta och stötta nyanlända i egen försörjning.

Resursfördelning

Arbets- och företagsnämnden tilldelas 245,9 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 63,9 miljoner kronor, eller 35,1 procent, jämfört med budgeten för 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Grundläggande vuxenutbildning,check	-5 209	-6 227	-5 229	-1 906		-8 133	-1 906	30,6
Gymnasial vuxenutbildning,check	-34 036	-40 506	-35 506	1 805		-38 701	1 805	-4,5
Svenska för invandrare, check	-12 298	-12 997	-12 997	216		-12 781	216	-1,7
Arbetsmarknadsinsatser, check	-22 829	-28 043	-24 043	37		-28 006	37	-0,1
Arbetsmarknad, övrigt	-27 706	-31 792	-30 792			-31 792		
Samhällsorientering, kundval	-2 762	-3 215	-2 215	2 219		-996	2 219	-69,0
Ekonomiskt bistånd	-76 483	-71 889	-78 889	-8 715		-80 604	-8 715	12,1
Ensamkommande barn	-27 833		-23 000	-2 515		-2 515	-2 515	-
Nyanlända flyktingar	36 515	51 584	37 584	-32 273		19 311	-32 273	-62,6
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	-6 172		-3 000	-18 993		-18 993	-18 993	-
M&H	-44 767	-38 150	-46 150	424	-530	-38 256	-106	0,3
Nämnd	-799	-758	-758	-76		-834	-76	10,0
Digitalisering					-3 000	-3 000	-3 000	-
Dödsbohandläggning				-600		-600	-600	-
Summa	-224 379	-181 993	-224 995	-60 377	-3 530	-245 899	-63 907	35,1

Under 2019 justeras arbets- och företagsnämndens budget för förändrade volymer med totalt 60,4 miljoner kronor och satsningar för 3,5 miljoner kronor. I samband med ramärendet gavs nämnden 51,1 miljoner kronor för volymförändringar. Utöver det ges nu medel för:

Volymer:

- Minskad ram för grundläggande vuxenutbildning med 1,6 miljoner kronor.
- Utökad ram för bostadsförsörjning till nyanlända med 13 miljoner kronor.
- Minskad volym för gymnasial vuxenutbildning 1 miljon kronor.
- Minskad volym för arbetsmarknadsinsatser 2 miljoner kronor.
- Ökad ram för ekonomisk bistånd 0,3 miljoner kronor.
- Ändrat ansvar och flyttad ram för dödsbohandläggning om 0,6 miljoner kronor.

Satsningar:

- Ram för digitaliseringsprojekt om 3 miljoner kronor.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget,

kompenseras arbets- och företagsnämnden med 0,5 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Fritidsnämnden

Nämnden ansvarar för stöd till idrotts- och fritidsföreningar, idrottsanläggningar, fritidsgårdar, öppen verksamhet och verksamhet för unga på skollov. Nämnden ansvarar för mål, finansiering, uppföljning samt bevakar behovet av fritidsanläggningar och fastställer principer för upplåtelse av dessa. I nämndens uppdrag ingår även att följa utvecklingen inom fritidsområdet och att verka för ett varierat fritidsutbud. Nämnden ska arbeta för att allmänheten får information om fritidsutbudet.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla. Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings.

Arbete för att nå målet

På fritiden ska alla ha möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättningar ska prioriteras. Eftersom unga har olika behov och förutsättningar ska fritidsutbudet vara brett och varierat med olika aktiviteter och mötesplatser.

Föreningslivet, mötesplatser och andra fritidsaktiviteter är viktiga arenor för rekreation och lärande. På fritiden ska det finnas möjligheter för människor med olika bakgrund att mötas. Fritidsutbudet ska stimulera unga till ökad fysisk aktivitet och därmed bidra till god hälsa. Kommunen ska verka för ett brett deltagande. Det är särskilt angeläget att nå unga som inte tar del

av utbudet. Kommunen ska även underlätta för elit-satsningar på seniornivå.

Nämnden ska också verka för ökad tillgänglighet och jämställdhet inom all fritidsverksamhet som erhåller någon form av kommunal finansiering. Verksamheter ska ge medlemmar, besökare och deltagare möjlighet att delta i demokratiska processer.

Nämnden ska bjuda in föreningar, ungdomar och allmänhet till dialog om vilka insatser som kan behövas för att fritidsutbudet ska utvecklas. De föreningar som nyttjar kommunens idrottsanläggningar ska bjudas in till anläggningsråd.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar. Det finns ett rikt utbud av platser för organiserad och egen fritidsverksamhet. Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Arbete för att nå målet

I kommunen ska det finnas anläggningar och mötesplatser som lägger grunden till en aktiv fritid. Det ska finnas goda förutsättningar för organiserad föreningsidrott, egna fysiska aktiviteter, rekreation och andra fritidsaktiviteter.

Ett varierat och tillgängligt fritidsutbud bidrar till levande kommundelar där människor känner sig trygga och vill bo, vistas och verka.

Fritidsutbudet ska vara tillgängligt och attraktivt för alla oavsett kön, sexuell läggning, etnisk bakgrund, socioekonomisk bakgrund, religiös tro, hälsa eller funktionsnedsättningar.

Nacka kommun växer och det är en utmaning att möta de nya och ökade behoven som befolkningstillväxten medför. Kommunen ska vidareutveckla befintliga anläggningar samt verka för resurseffektiva nya anläggningar för att tillgodose kommande efterfrågan.

Anläggningar och lokaler för idrott och fritid ska i möjligaste mån både finnas nära bostaden och i anslutning till skolor. Anläggningar och lokaler där verksamheten bedrivs ska vara välskötta och drivas med låg klimatpåverkan.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.

Arbete för att nå målet

Ett fritidsutbud som erbjuder möjligheter till delaktighet och gemenskap bidrar till ett hållbart Nacka. Nackas fritidsutbud ska bidra till demokrati, integration, folkhälsa och personlig utveckling. Det är angeläget att skapa förutsättningar så att personer med funktionsnedsättning får möjlighet att vara aktiva på sin fritid. Det gäller även personer som av andra orsaker inte tar del av fritidsutbudet.

Nämnden ska bidra till både regional och nationell samverkan. I samverkan med föreningslivet och andra kommuner i regionen ska nämnden även ha fokus på anläggningar för mindre, smalare och ofta ytkrävande idrotter, satsningar på idrott för personer med funktionsnedsättning samt publika arenor med specifika tävlingskrav.

Nacka kommun är en av pilotkommunerna i Sveriges Kommuner och Landstings utredning av ett nytt boknings- och bidragssystem som ska öka utbud och tillgänglighet.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barns och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Arbete för att nå målet

Fritidsverksamheter ska bedrivas resurseffektivt. De lokaler och ytor som finns ska nyttjas effektivt.

Nämnden ger föreningslivet ett effektivt och relevant stöd, för att möjliggöra för föreningar att bidra till ett brett och varierat fritidsutbud. För att uppmärksamma det ideella arbete som föreningslivet gör kommer en föreningsgala att genomföras, där gott ledarskap och förtjänstfulla insatser premieras.

Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga så att alla barn och unga i kommunen får möjlighet att ta del av fritidsutbudet. Fritidsnämnden ska göra en översyn av taxor, avgifter och föreningsbidrag som utgår från barn och ungdomars olika förutsättningar.

Nämnden ska stimulera föreningslivet och de aktörer som utför verksamhet på nämndens uppdrag, att arbeta med insatser som bidrar till ökad kvalitet. Föreningslivet ska erbjudas möjlighet att delta i utvecklingsprocessen, ”Utmärk förening”. Fokus ligger på utveckling av kvalitet och arbete med värdegrundsfrågor. Föreningsledardagar med föreläsningar, workshops och dialoger ska anordnas, där även utmärkelsen ”Utmärkt förening” delas ut.

Nya anläggningar ska utrustas så att de kan användas på ett flexibelt sätt för att kunna möta olika verksamheters behov.

Framåtblick 2035

Nacka expanderar kraftigt under de kommande åren, kommunens fritidsutbud och anläggningskapacitet behöver växa och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. En utmaning är att möta föreningarnas och allmänhetens behov av anläggningar och ytor för fritidsaktiviteter. Befintliga och nya anläggningar måste utvecklas så att de kan nyttjas så flexibelt och resurseffektivt som möjligt.

I flera kommundelar kan en samordning av olika anläggningstyper innebära att lokala sportcentrum kan skapas. Lokala sportcentrum kan ge barn och ungdomar möjlighet till idrott i sitt närområde. När flera aktiviteter pågår samtidigt i angränsande anläggningar blir det mötesplatser som stimulerar till gemenskap. En geografisk samordning av anläggningar bidrar även till synergier där skötsel och drift kan ske mer resurseffektivt.

En utmaning är att nå dem som idag inte tar del av utbudet, en annan är att i lika hög grad tillvarata flickors och pojkars fritidsintressen.

Resursfördelning

Fritidsnämnden tilldelas 167 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 11,6 miljoner kronor eller 7,5 procent jämfört med 2018. Ökningen beror till största delen på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-96 082	-110 184	-113 184	-9 570	-1 450	-121 204	-11 020	10,0
Verksamhet	-37 619	-35 088	-34 588	-160	-375	-35 623	-535	1,5
Nämnd och nämndstöd	-986	-1 162	-1 162			-1 162		
Myndighet & Huvudmänna	-6 521	-9 016	-7 516		-44	-9 060	-44	0,5
Summa	-141 208	-155 450	-156 450	-9 730	-1 869	-167 049	-11 599	7,5

Under 2019 får fritidsnämnden ytterligare 9,7 miljoner kronor för tillkommande volymer samt 1,9 miljoner kronor till satsningar:

- Digital tjänst för bokning och bidrag. Satsningen görs av fritidsnämnden och kulturnämnden, satsningen uppgår för fritidsnämnden till 0,2 miljoner kronor för utvecklingskostnader.
- Upp- och nedmontering av fotbollstältet, 1,2 miljoner kronor.
- Förvaringskostnader fotbollstältet, 0,25 miljoner kronor.
- Funkisfestivalen 2019, 75 000 kronor.
- Utökad antal platser på kollo, 0,1 miljoner kronor.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget kompenseras fritidsnämnden med 44 000 kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för finansiering och uppföljning av kulturverksamheter - bland annat bibliotek, kulturhus, museer och kulturskolor. Nämnden ger stöd till kulturlivet och förutsättningar för tillgängliggörande av offentlig konst och kulturarv. Barn, unga och personer med funktionshinder är prioriterade målgrupper. Kulturnämnden har i uppdrag att underhålla och utveckla funktionella anläggningar och platser för kulturverksamhet, bevaka gestaltning och föra dialog med kulturaktörer och Nackabor.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen. Biblioteken är offentliga mötesplatser och stimulerar och bidrar till läslust och bildning.

Arbete för att nå målet

I dialog med kulturverksamheter och Nackabor ska nya metoder utformas och prövas för att ytterligare tillgängliggöra kulturen och utveckla det kulturella utbudet på museer, bibliotek och kulturhus. Med nya aktörer som tar över drift av tre biblioteksverksamheter förväntas bibliotekens utbud att utvecklas. Utveckling, samnyttjande och effektiviseringar av lokaler är nödvändigt. Genom det utökade kundvalet har en mångfald aktörer möjlighet att etablera sin kulturkursverksamhet i Nacka, vilket förväntas medföra ett ökat utbud av olika kulturkurser för barn i hela kommunen.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Bibliotek, kulturhus, museer och kulturella arenor är mötesplatser som bidrar till en levande och attraktiv stad. Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, berikar och bevaras. Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Arbete för att nå målet

Nya aktiviteter och insatser utvecklas för att tillgängliggöra den offentliga konsten och kulturarvet. En innovationspott införs för att stimulera bibliotekens utveckling med en attraktiv och relevant verksamhet. Utveckling av det pågående arbetet ”Meröppet bibliotek” fortsätter och fördjupas. Investeringar och insatser görs för att höja kvalitet, effektivisera, anpassa och öka attraktiviteten i kommunens anläggningar för kulturverksamhet. För att säkra lokaltillgången pågår långsiktig planering. Tillsammans med kulturanordnare ska nämnden ta fram ett förslag om åtgärder för att bidra till begränsad klimatpåverkan i linje med Nackas miljöprogram 2016-2030.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt. Kulturen ska bidra till tillväxt och utveckling.

Arbete för att nå målet

Genom utveckling av kulturutbudets kvalitet stimuleras förnyelse och innovation inom kulturlivet, vilket bidrar till tillväxt i Nacka. Kulturverksamheterna stimuleras att samverka regionalt, nationellt och internationellt för att utveckla nya mötesplatser och arenor för ett kreativt och innovativt kulturliv.

Nacka ingår som en utvecklingsresurs och som pilotkommun i ett samarbete mellan 197 kommuner för att upphandla en ny digital tjänst för bokning och bidrag. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) projektleder detta arbete som går in i sin slutfas under 2019. Nacka ingår i olika nationella och regionala samverkans-, utvecklings- och forskningsprojekt. Några exempel är forskningsprojektet ”Ung livsstil”,

som leds av Stockholms universitet eller ett samarbetsprojekt mellan kommuner och landsting i Stockholms län som ska ta fram olika modeller för regional samverkan inom kultur- respektive fritidsområdet.

I upphandlingar av kulturverksamhet efterfrågas förslag på nyskapande verksamhet. Innovationspottar och särskilda stöd provas för att stimulera till nytänkande och målgruppsanpassning av verksamheter.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Arbete för att nå målet

Ett effektivt nyttjande av lokaler som används för kulturverksamhet är en framgångsfaktor. Nämnden strävar också efter att avgiftsbelagda verksamheter ska vara anpassade så att alla barn och unga ges likvärdiga möjligheter att ta del av kulturutbudet.

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser inom verksamheterna. Vid upphandlingar och auktorisation ställs kvalitetskrav. Genom systematiska utvärderingar och tydliga uppföljningar av verksamheterna säkerställs hög kvalitet. Vid ny- och ombyggnation av välfärdsfastigheter sker samverkan mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer för att skapa resurseffektivt utnyttjande av lokaler. Kommunen planerar att bygga om kulturhuset Dieselverkstaden för att bättre möta efterfrågan på anpassade lokaler och ytor inom biblioteks- och kulturverksamhet.

Framåtblick 2035

Nacka expanderar kraftigt kommande år. Stadsutvecklingen och den medföljande befolkningsökningen utmanar och skapar nya möjligheter för Nackas kulturliv. Allt fler Nackabor ska nyttja och mötas i kommunens anläggningar för kulturverksamhet och en utmaning är att tillgängliga lokaler används så resurseffektivt som möjligt.

Med den ökade digitaliseringen förväntar sig Nackaborna hög tillgänglighet till kulturlivet. Att erbjuda dialog och information via digitala plattformar är en möjlighet att nå ut till nya Nackabor och nya målgrupper. Den prognostiserade befolkningsökningen innebär att antalet seniorer och antalet barn och unga kommer att öka. Kulturverksamheter kommer därmed att behöva arbeta för att erbjuda ett kulturliv som är attraktivt för flera målgrupper med olika önskemål och förutsättningar. Att tillgängliggöra kulturen inom Nacka stads olika delar blir ett viktigt arbete framöver. Med migrationen och den ökande mångfalden följer även att framtidens medborgare har högre krav på ett mångfacetterat, öppet och varierat kulturliv. Utmaningen blir att möta dessa förväntningar.

Resursfördelning

Kulturnämnden tilldelas 140,9 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 2,1 miljoner kronor eller 1,5 procent jämfört med 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-41 757	-42 054	-42 054	-320	-140	-42 514	-460	1,1
Kundval eller check	-38 585	-42 770	-42 770	-650	-230	-43 650	-880	2,1
Verksamhet	-42 436	-44 134	-44 134	-400	-300	-44 834	-700	1,6
Nämnd och nämndstöd	-534	-1 158	-1 158			-1 158		
Myndighet & Huvudmänna	-8 632	-8 670	-8 670		-44	-8 714	-44	0,5
Summa	-131 944	-138 786	-138 786	-1 370	-714	-140 870	-2 084	1,5

Under 2019 får kulturnämnden ytterligare 1,4 miljoner kronor för tillkommande volymer samt 0,7 miljoner kronor till satsningar:

- Införande av ny digital tjänst för bokning och bidrag: Satsningen för kulturnämnden uppgår till 0,1 miljoner kronor och avser utvecklingskostnader.
- Värdering av konstsamlingen. Detta är en engångskostnad som totalt beräknas kosta 0,2 miljoner kronor.
- Indexuppräknning av avtalet med kulturhuset Dieselverkstaden. Totalt beräknas detta kosta 0,14 miljoner kronor.
- Kundval musikskola checkökning med 0,5 procent vilket motsvarar 0,2 miljoner kronor.

- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras kulturnämnden med 44 000 kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdena. Detta innebär bland annat att upprätta förslag till detalj- och fastighetsplaner, att bevaka och besluta i miljö- och hälsoskyddsfrågor och att pröva ansökningar om bygglov.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med Nackabornas intressen. Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad.

Arbete för att nå målet

För att uppnå målet om bästa utveckling för alla är det avgörande att detaljplaner antas i en takt som stödjer de övergripande målen. Även handläggningstider inom andra verksamhetsområden är av stor betydelse för att säkra måluppfyllelsen. Verksamheterna arbetar för att korta handläggningstiderna för olika ärendetyper bland annat genom att säkra kompetensförsörjning, effektivisera handläggning och utveckla nya digitala tjänster.

Myndighetsutövningen ska vara effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad. Att följa hur kunderna, både privatpersoner och företag, upplever servicen är en viktig återkoppling i det systematiska förbättringsarbetet. Nöjd-Kund-Index (NKI) är en etablerad modell för att mäta kundnöjdhet och möjliggör jämförelser både med andra kommuner och branscher och inte minst utvecklingen över tid.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.

Arbete för att nå målet

Översiktsplanen "Hållbar framtid i Nacka" redogör för kommunens syn på en långsiktigt hållbar utveckling. Nacka ska vara en attraktiv, växande och långsiktigt hållbar kommun. Planen stödjer utvecklingen mot målen och skapar förutsättningar för en god miljö och ett rikt socialt liv för alla som bor i kommunen. Genomförandet bygger på fyra stadsbyggnadsstrategier; att skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön, ett komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka, utveckla Nackas lokala centrum och deras omgivning samt att planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen.

Att minska den negativa miljöpåverkan och bygga en hållbar framtid innebär stora utmaningar i en kommun som växer så snabbt som Nacka. Den kommande stadsutvecklingen medför även möjligheter. För att andelen resor som genomförs med kollektivtrafik ska öka behöver Nackaborna ha nära till kollektivtrafik. I den framtida staden och kommunen i övrigt är det viktigt att Nackaborna även fortsatt har god tillgång till parker, grönområden och natur för fysisk aktivitet och rekreation.

Kommunens senaste bullerkartläggning visar att 87 procent av Nackas befolkningen idag bor i bostäder som har en god ljudmiljö inomhus. Då all ny bebyggelse ska uppfylla kraven för en god ljudmiljö inomhus så kommer en förbättring av den totala andelen

ske i takt med stadsutvecklingen. Utöver det kan åtgärder genomföras för att förbättra ljudmiljön för de bostäder som i nuläget inte uppfyller kriterierna för en god ljudmiljö inomhus. Det kan till exempel vara fönsteråtgärder eller bullerskärmar.

Sedan år 2000 finns ett gemensamt regelverk inom EU, vattendirektivet. Det ska säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Nacka uppnår ännu inte målet om en god ekologisk och kemisk status på alla vatten. På uppdrag av miljö- och stadsbyggnadsnämnden drivs sedan flera år ett projekt med målsättningen att nå en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster samt att vattnet i insjöarna inte ska försämrats.

Övergödning och påverkan av miljögifter är de största problemen i kommunens kustvatten. Flera vattenområden uppnår inte heller god kemisk status. Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten. Det är ett av skälen till att det kommunala VA-nätet håller på att byggas ut i kommunens förnyelseområden och att nämnden följer utvecklingen av antal enskilda avlopp som en indikator.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas tillsammans med nackabor och näringsliv. Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.

Arbete för att nå målet

För att nå de övergripande målen om nya bostäder och arbetsplatser fram till år 2030 krävs ett högt tempo i planering och bostadsbyggande. Ett stort antal nya detaljplaner tas fram. I tunnelbaneavtalet finns ett delmål om att 8 200 bostäder ska färdigställts på västra Sicklaön senast år 2025. Utifrån gällande genomförandeplanering och tidplaner i enskilda stadsbyggnadsprojekt är bedömningen att det finns goda förutsättningar att nå målet.

Det behöver finnas förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att målet om arbetsplatser ska nås. I den övergripande planeringen pågår arbete för att utveckla uppföljningen av yta för verksamhet. Det är inte enbart genomförandet av detaljplaner som gör att nya arbetsplatser tillkommer i kommunen.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc) ska vara finansierade.

Arbete för att nå målet

Målsättningen är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara helt självfinansierade. I praktiken behöver vissa områden, framförallt inom miljöverksamheten, viss delfinansiering av skattemedel för att säkra kostnads-täckning. Målsättningen är att graden av självfinansiering ska öka över tid. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och om möjligt påverkbara. Miljötillsynen är ett exempel, där bedömningar i samband med tillsynsbesök kan leda till att den årliga avgiften sänks. På så sätt kan verksamhetsutövare påverka avgiften.

Detaljplaneläggningen ska stödja ett affärsmässigt nyttjande av kommunens mark. Med affärsmässigt menas att markförsäljningar ska ge så stora intäkter som möjligt givet kommunens aktuella mål för området. Det kan handla om byggnadernas utformning, uppförande av parker eller skolor och fritidsanläggningar.

Framåtblick 2035

Under de förestående åren kommer Nacka kommun att anta ett stort antal detaljplaner som möjliggör en omfattande stadsutveckling på västra Sicklaön parallellt med en utveckling av kommundelarnas centrum. En förutsättning för utveckling är ett fortsatt arbete med den strategiska planeringen samt att säkra framdrift och genomförande av stadsbyggnadsprojekt i linje med de övergripande målen.

Korta handläggningstider inom olika verksamhetsområden och en bibehållen effektiv nämndhantering är också nödvändigt för att kunna hålla den takt i stadsutvecklingen som krävs för att nå målen. Den ökade takten och komplexiteten inom stadsutvecklingen medför ett ökat behov av överblick över resurser, ekonomi och prioriteringar.

Nu närmar sig en period med ett stort antal stadsbyggnadsprojekt i genomförandefas, något som kommer att bli mycket komplext. Kommunens geografiska förutsättningar med hav, sjöar och en kuperad natur gör genomförandet till en utmaning. Dessa kvaliteter skapar också förutsättningar för en attraktiv miljö.

Takten i planeringen och antalet pågående projekt skapar även en stor efterfrågan på vissa kompetenser. En stor utmaning är att rekrytera resurser och säkra kompetensförsörjningen. Det är centralt att arbeta systematiskt för att kommunen ska fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare.

Resursfördelning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tilldelas 32,9 miljoner kronor 2019, vilket är en ökning med 1,2 miljoner kronor eller 3,9 procent jämfört med 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Projekt	-2 701	-2 148	-2 448	0	-550	-2 698	-550	25,6
Nämnd och nämndstöd	-2 024	-2 456	-2 456	0	0	-2 456	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-26 963	-27 029	-26 729	0	-694	-27 723	-694	2,6
Summa	-31 688	-31 633	-31 633	0	-1 244	-32 877	-1 244	3,9

Under 2019 får miljö- och stadsbyggnadsnämnden 0,6 miljoner kronor till satsningen:

- Projektet Digitalisera detaljplaner.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras miljö- och stadsbyggnadsnämnden med 0,7 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel 2019–2021.

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden ansvarar för att gemensamma utrymmen på vägar, gator, parker och naturmark är tillgänglig för allmänheten. Nämnden arbetar med drift- och underhållsåtgärder, reinvesteringar och nyinvesteringar samt kravställande på nyanläggningar.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i nackasamhället.

Arbete för att nå målet

När kommunen växer ökar användningen av gemensamma utrymmen som gator, parker, lekplatser och naturområden. Det ställer högre krav på skötsel och underhåll. För att veta i vilken omfattning det gemensamma utrymmet underhålls görs mätningar av olika slag. Mätningar kommer att utökas under 2019.

I både Nyckelviken och Velamsund har utegym nyligen öppnats och en ny hundrastgård kommer att byggas i Nyckelviken. Förbättrad skyltning tydliggör entréer till naturreservat. Möjligheten att sätta upp informationsskyltar på publika platser utanför naturområdena ses över.

För att utveckla friluftslivet i kommunen har en friluftspan tagits fram. Utifrån planen kommer konkreta åtgärder genomföras under 2019. År 2017 hade Nacka plats 70 i rankingen av Sveriges friluftskommuner. Målsättningen är att Nacka inom ett par år uppfyller kommunens ambition att vara bland de 10 procent bästa kommunerna i landet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Arbete för att nå målet

I uppdraget ingår att sköta utemiljön så att framkomligheten är god men också så att den är attraktiv att vistas i och inbjuder till rekreation. Nämnden bidrar genom sitt arbete till att kommunens miljömål nås.

Det ska vara enkelt att ta sig fram på ett säkert sätt. Framkomlighet för gående, cyklister samt kollektivtrafik är högt prioriterat. Flera aktiviteter och investeringar genomförs för att uppmuntra användandet av cykel och kollektivtrafik i det dagliga resandet. I kommande utbyggnad för cykeltrafik ingår breddning av befintliga cykelbanor, ny skyltning och målning samt fler cykelparkeringar och pumpar.

Kommunen arbetar för att matcha den regionala cykelplanens mål att andelen resor med cykel i högraffik ska nå 20 procent, fram till år 2030.

Behovet av framkomlighet rör också biltrafiken. Ett systematiskt arbete pågår för att förbättra den fysiska miljön ur trafiksäkerhetssynpunkt och framkomlighet. Arbetet sker kontinuerligt med hjälp av analyser av olycksstatistik, synpunkter från Nackabor och interna observationer. Det kan till exempel handla om hastighetsreglerande åtgärder i form av refuger, avsmalningar, gupp och ändrade kurvradier. Under kommande år är framkomligheten under byggnation central. Bland annat ska kommunens framkomlighetsstrategi säkra en så effektiv trafik som möjligt på de platser där stadsbyggnationen pågår.

Nacka har en välfungerande vinterväghållning som kommer att ha fortsatt hög prioritet.

Närheten till naturen är något som värderas högt av Nackaborna. I samband med att Nacka stad byggs

har parker identifierats som en av de viktigare framgångsfaktorerna. Förutom att verka för attraktiva parker i Nacka stad ska nämnden fokusera på att de angränsande naturområdena Nyckelviken, Långsjön och Ryssbergen är tillgängliga och inbjudande.

Genom blomsterprogram och utsmyckning skapas tilltalande gaturum på centrala platser. Detta är ett uppskattat inslag som kommer att fortsätta med samma ambitionsnivå som tidigare.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.

Arbete för att nå målet

All teknisk infrastruktur ska konstrueras och byggas med god funktion över tid samtidigt som kostnaden för att bygga och underhålla ska minimeras. Miljöaspekter över tid ska beaktas. I stadsbyggnadsprojekt ska drift- och underhållskostnadskalkyler för anläggningar tas fram både såväl i detaljplanarbetet som under utbyggnadsfasen.

Investeringsprogrammet för vägunderhåll säkerställer att bilvägar, trottoarer, gång- och cykelvägar är framkomliga och trygga. Investeringsprogrammet för belysning säkerställer att bil-, cykel- och gångvägar är upplysta för att skapa trygghet. Genom utbyte till mer energieffektiv armatur görs också miljövinster i form av minskad elförbrukning.

Kommunens avgifter för parkering, trafikordningsplaner, markupplätelser och schakttillstånd är ytterligare verktyg för att skapa incitament som stödjer ett effektivt arbete med framkomligheten.

Under kommande år försvinner antalet ytor för infartsparkeringar i samband med att Nacka bygger stad. Kommunen har dock som mål att kontinuerligt ha lika många – eller fler – infartsparkeringsplatser.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare ska vara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar.

Arbete för att nå målet

Att kommunen växer och får nya allmänna anläggningar innebär ett utökat ansvar och tillkommande kostnader. Samtidigt finns behovet av att underhålla befintliga anläggningar. Nämnden befarar att tillkommande kostnader för infrastruktur fram till år 2030 kan göra att andelen av kommunens totala kostnader ökar under perioden. I detta skede blir det viktigt med samspel med planerings- och exploateringsdelen när kommunen växer.

Framåtblick 2035

När Nacka stad byggs ska det dagliga livet fungera för Nackaborna så att kommunen fortsatt är attraktiv att bo och verka i. Genom ett målmedvetet arbete måste alla som verkar inom nämndens ansvarsområde bidra till att Nacka förblir en attraktiv kommun.

Teknisk status på kommunens konstruktionsbyggnader och andra tekniska anläggningar är god. Detta möjliggör god planering och stabila investeringsnivåer. Underhållet inom park- och natur kan vidareutvecklas för att bättre möta Nackabornas förväntningar på attraktiva livsmiljöer och för att arbeta mot Nackas miljömål.

Genom den höga takten inom stadsutvecklingen tillförs kontinuerligt nya anläggningar. Driftperspektivet behöver ingå på ett tydligare sätt, så att de anläggningar som byggs kan underhållas kostnadseffektivt. Komplexiteten kommer öka med 3D-fastighetsbildningar och nya typer av anläggningar. För att möjliggöra ett rationellt underhåll behöver kommunen styra urvalet av utrustning. Nya tekniska möjligheter behöver ses över till exempel sensorstyrda papperskorgar och effektbelysning.

Behovet av utbyggd trafikinfrastruktur i Nacka är stort. Regionen har en stor gemensam uppgift i att

förbättra möjligheterna att resa på annat sätt än i egen bil.

Resursfördelning

Natur- och trafikinämnden tilldelas 250,3 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 7,2 miljoner kronor eller 3 procent jämfört med 2018. Merparten, 5,4 miljoner kronor avser tillkommande volymer.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Gator, vägar, park & naturvård	-191 852	-217 901	-224 000	-5 393	-1 400	-224 694	-6 793	3,1
Nämnd och Nämndstöd	-1 701	-1 705	-1 705	0	0	-1 705	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-23 924	-23 463	-25 800	0	-443	-23 906	-443	1,9
Summa	-217 477	-243 069	-251 505	-5 393	-1 843	-250 305	-7 236	3,0

Under 2019 får natur- och trafikinämnden 1,8 miljoner kronor till satsningar:

- Kommunikation till medborgare. Kostnaden uppgår till 0,5 miljoner kronor.
- Sköta naturen. Kostnaden uppgår till 0,9 miljoner kronor.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras natur- och trafikinämnden med 0,4 miljoner kronor.

Investeringar

Natur- och trafikinämnden tilldelas 174,6 miljoner kronor i investeringsmedel. För kamerautrustning i offentlig miljö tilldelas 2 miljoner kronor och ett paket för trivsel och tillgänglighet 5 miljoner kronor. Cykelinsatser avsett 2 miljoner kronor årligen 2020–2022. För reinvesteringar i vägnät, gatubelysning, konstruktionsbyggnader och lekplatser avsetts 86 miljoner kronor. För ombyggnad av gång- och cykelbana på Mensättravägen, Saltsjöbadsvägen och cykelpaket år 2021 tilldelas 31 miljoner kronor. 12 miljoner kronor avsetts för utveckling av Nyckelviken och Velamsund tilldelas 12 miljoner kronor för fler infartsparkeringar. För trafiksäkerhetsarbeten såsom hastighetsreglerande åtgärder i form av refuger, avsmalningar, gupp, ändrade kurvradier och trafiksignaler

avsätts 11 miljoner kronor. Utbyggnad av dagvatten-system i Östervägen tilldelas 2,5 miljoner kronor. För utegym avsätts 1,8 miljoner kronor och för betong-suggor 1 miljon kronor.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel för Natur- och trafiknämnden, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbudget	Förslag nytt beslut	Ny projekt budget	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 =>	Årlig kapital	Årlig drift
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Kamerautrustning i offentliga miljöer	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Paket för trivsel och tillgänglighet	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cykelinsatser 2020-2022	0,0	-6,0	-6,0	0,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0
Cykelpaket	0,0	-9,0	-9,0	0,0	0,0	-4,5	-4,5	0,0	-2,6
Betongsuggor	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Infartsparkeringar	0,0	-12,0	-12,0	0,0	-4,0	-4,0	-4,0	0,0	-0,8
Trafiksignaler	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-0,6	-0,6	-0,6	0,0	-0,2
Mensättravägen GCbana	0,0	-14,0	-14,0	0,0	-14,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Saltsjöbadsvägen 2019	0,0	-8,0	-8,0	0,0	-8,0	0,0	0,0	0,0	-0,7
Trafiksäkerhetsarbeten 2020-2021	0,0	-9,0	-9,0	0,0	0,0	-4,5	-4,5	0,0	-0,8
Skytning av naturreservat	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,1
Reinvestering gatubelysning 2021	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-0,7	0,0
Utegym 2021	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0	-1,8	0,0	-0,2
Utbyggnad dagvattensystem i Östervägen	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-2,5	0,0	0,0	0,0	-0,1
Nyckelvikens brygga år 2019	0,0	-6,0	-6,0	0,0	-0,7	-5,3	0,0	0,0	-0,1
Reinvestering konstruktionsbyggnader 2021	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,4	0,0
Reinvestering vägnät 2021	0,0	-30,0	-30,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	-2,6	0,0
Brantvägen	-14,0	-4,0	-18	0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Reinvestering lekplatser	-10,0	-20,0	-30	0,0	-5,0	-5,0	-10,0	0,0	-1,7
Utveckling Nyckelviken och Velamsund	0,0	-6,0	-6	0,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0	-0,5
Summa	-24,0	-174,6	-198,6	0,0	-49,3	-27,9	-95,4	-2,0	-12,6

Socialnämnden

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende individ- och familjeomsorg, exklusive försörjningsstöd, kommunal vård och omsorg som inte avser äldre, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd, med undantag för de uppgifter som åligger arbets- och företagsnämnden och äldre- och familjenämnden.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.

Arbete för att nå målet

Fler familjer nås av tidiga och förebyggande insatser. Kommunen har ökat tillgängligheten genom att

öppna ytterligare en mottagning, Bryggan, i Fisksätra. Bryggan är en öppen mottagning där kommun och landsting erbjuder ett samordnat stöd för barnfamiljer. Efterfrågan på tidiga och förebyggande insatser är fortsatt hög vilket medfört väntetider under 2018. Ett projekt pågår för att undersöka hur föräldrar kan erbjudas tidiga insatser digitalt. Det är ett led i att möta efterfrågan av insatser på nya och effektiva sätt så att fler kan få hjälp i tid.

En av de främsta anmälningsorsakerna inom socialtjänsten rör våld i nära relationer. Två projekt pågår för att förbättra för barn som upplever våld i familjen.

Det ena projektet ska förbättra möjligheterna för utsatta barn att få sin situation uppmärksammas och riskbedömd. Genom en bättre bedömning av risken för fortsatt våld ökar möjligheten att bättre förutsäga vilken insats som är lämplig så att fler får stöd på rätt nivå.

Det andra projektet ska förbättra för barn som utsatts för våld där det leder till polisförhör. I anslutning till polisförhöret erbjuds krisstöd till familjen. En familjebehandlare gör hembesök för att följa upp situationen. Syftet med insatsen är att våldet ska upphöra och att barnet ska känna sig tryggt.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommundelar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.

Arbete för att nå målet

Antalet bostäder med särskild service inom kommunens gräns enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) möter inte det efterfrågade behovet, istället får den enskilde erbjudande om boende utanför kommungränsen. När Nacka bygger stad har fler boenden med särskild service enligt LSS planerats in i de olika kommundelarna. På sikt bedöms behovet kunna tillgodoses. Redan 2019 öppnar ett serviceboende, Tollare port.

Nya arbetssätt har införts för att stödja personer med socialt kontrakt. Den som har ett socialt kontrakt får

aktivt stöd under insatstiden så att förutsättningarna att få eget boende efter insatstidens slut ökar.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.

Arbete för att nå målet

Kommunen erbjuder tillsammans med landstinget stöd för unga och vuxna med risk- eller missbruk genom MiniMaria och Beroendemottagningen. Under 2019 kommer fokus vara på att nå fler som är i behov av de insatser som erbjuds samt att följa upp att insatserna leder till önskat resultat. Även spelmissbruk kommer att uppmärksammas. Den nya lagstiftningen om socialtjänstens stärkta ansvar har inte föranlett att målgruppen sökt hjälp i större omfattning. Informationsinsatser kommer att genomföras under 2019.

Familjehemsplacerade barn når inte skolans kunskapskrav i lika hög omfattning som andra barn i Nacka. 2019 blir ett år med särskilt fokus på uppföljning av barnens skolresultat. Barnets skolsituation kommer att följas upp noga i samverkan med barnet, familjehemsföräldrar och skolan.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackabor erbjuds insatser av utförare och anordnare med hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Arbete för att nå målet

Nackaborna förväntar sig att mötas flexibelt, enkelt och effektivt. Allt fler myndigheter erbjuder inloggning via e-legitimation så att ärenden ska kunna utföras digitalt. Under 2018 har ett flertal digitala lösningar införts som skypemöten, sms-påminnelser och e-tjänster. Arbetet kommer att fortsätta under 2019 för att ytterligare öka service och flexibilitet.

Den som behöver stöd och hjälp ska mötas med empati och förståelse. Barns perspektiv ska tas på allvar och barnet ska få vara med och formulera hur de

tycker att deras problem bäst ska lösas. I samarbete med Forskning och Utveckling Södertörn och Södertörnskommunerna pågår ett medskapandeprojekt för att arbeta med barns delaktighet inom den sociala barn- och ungdomsvården. Delaktighet genom hela processen är nödvändig för att uppnå hållbara förändringar.

Framåtblick 2035

Nackaborna har höga förväntningar på välfärden. Digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning, beslut och insatser. Kommunen stimulerar införandet av välfärdsteknik som kan höja effektiviteten samtidigt som tryggheten och självständigheten kan öka.

Socialnämndens utbud av förebyggande insatser riktade mot föräldrar, barn och unga är en del i det förebyggande arbetet som stärker Nackabornas egen förmåga att skapa trygghet och social hållbarhet. Nya digitala lösningar kommer testas under 2019 som ett alternativ till fysiska möten.

Kommunens kostnader för personlig assistans ökar kraftigt. Försäkringskassan har blivit alltmer restriktiv i sina bedömningar vilket medför att ansvar och kostnader hamnat hos kommunen. I december 2018 presenteras LSS-utredningens betänkande om en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS samt att lagstiftningen ska främja jämlikhet i levnadsvillkoren och full delaktighet i samhällslivet.

Under den kommande 5-årsperiod bedöms bristen på socionomer kvarstå. Ekonomiska förutsättningar för att rekrytera, behålla och attrahera personal blir avgörande för att klara av att leverera en socialtjänst av god kvalitet.

Resursfördelning

Socialnämnden tilldelas 771,1 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 44 miljoner kronor eller 6 procent jämfört med 2018. Ökningen beror på ökad befolkning samt höjningar avseende checkar.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsnin		tkr	%
Barn och unga (IFO)	-107 021	-109 238	-122 268	-16 308	-800	-126 346	-17 108	15,7
Vuxna 19-64 år (IFO)	-35 567	-46 819	-40 175	-6 700	0	-53 519	-6 700	14,3
Personer med funktionsnedsättning	-428 117	-444 449	-450 543	-18 099	-3 300	-465 848	-21 399	4,8
Gemensam socialtjänst	-6 296	-8 198	-7 430	-195	0	-8 393	-195	2,4
Myndighet och huvudmänna	-116 266	-115 669	-115 299	1 400	-859	-115 128	541	-0,5
Nämnd och nämndstöd	-2 386	-2 766	-2 658	883	0	-1 883	883	-31,9
Summa	-695 653	-727 139	-738 373	-39 019	-4 959	-771 117	-43 978	6,0

Under 2019 får socialnämnden budget för förändrade volymer med totalt 39 miljoner kronor samt 5 miljoner kronor till satsningar. I samband med ramärendet gavs nämnden 21,6 miljoner kronor för ökade volymer. Därutöver fördelas ytterligare medel:

Volymer:

- Stödboende barn och unga tillförs 2 miljoner kronor.
- Stödboende för vuxna minskas med 2 miljoner kronor.
- Hyressättning socialt boende uppgår till 8 miljoner kronor.
- Ensamkommande ungdomar 18-21 år med social problematik med insats enligt socialtjänstlagen uppgår till 5 miljoner kronor.
- Bostad med särskild service LSS uppgår till 6,6 miljoner kronor.
- Ansvaret för handläggning av dödsboärenden minskas med 0,6 miljoner kronor.
- Omfördelning av resurser mellan nämnderna för sociala omsorgsprocessen minskar socialnämndens budget med 0,8 miljoner kronor. Äldrenämndens budget ökas med motsvarande 0,8 miljoner kronor.
- Minskad volym för daglig verksamhet motsvarande 0,8 miljoner kronor.

Satsningar:

- Hembesök för förstagångsföräldrar i behov av särskilt stöd uppgår till 0,8 miljoner kronor.
- Korttidsvistelse uppgår till 1 miljon kronor.
- Hemtjänst ledsagning och avlösning, checkökning med 3,3 procent motsvarar 1,5 miljoner kronor.
- Daglig verksamhet, justerade checknivåer på 0,8 miljoner kronor.

- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras socialnämnden med 0,9 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ansvarar för målformulering, finansiering, uppföljning och utvärdering samt systematiskt kvalitetsarbete på kommunnivå. Ansvar avser förskola till gymnasieskola samt annan pedagogisk verksamhet. Elever och föräldrar ska erbjudas ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet. Nämnden är systemansvarig för plattformar för val, placeringar, ekonomisk ersättning och information om förskolor och skolor.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Utbildningsnämndens fokus och resultatindikatorer utgår från skolans uppdrag enligt läroplanens mål och andra nationella styrdokument. Alla indikatorer avser barn och elever som går i förskolor och skolor i Nacka oavsett folkbokföringsort. Resultat för gymnasieelever som är folkbokförda i Nacka följs upp i andra redovisningar, vilket framgår av utvärderingsplanen.

Arbetet med att nå målen och de fokusområden nämnden valt har bland annat karaktären av uppföljningar och utvärderingar. Detta för att utbildningsnämnden ska kunna bilda sig en uppfattning om verksamheternas kvalitet och för att utbildningsenheten ska kunna bidra till verksamheternas utvecklingsarbete.

Den årliga kvalitetsanalysen redovisas i februari 2019. Analysen visar vilka ytterligare insatser som utbildningsnämnden bör göra för att nå målen 2019–

2021, förutom de insatser och aktiviteter som redovisas nedan.

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Alla barn och elever utvecklas maximalt. Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

Arbete för att nå målet

Utbildningsnämnden arbetar systematiskt med ett genomtänkt system för att följa kvaliteten. Kvalitetssystemet ska visa verksamheterna ur olika perspektiv så att de blir belysta både med elevers, föräldrars och de professionellas ögon.

En kombination av värden utgör ett bra beslutsunderlag för nämnden. Hårda värden som betyg, provresultat och statistik kombineras med mjuka värden som trygghet, värdegrund och delaktighet. Nämndens uppföljning och utvärdering stimulerar och utmanar också förskolors och skolors kvalitetsarbete. Utbildningsnämnden bidrar även till analys, reflektion och dialog om resultaten med de verksamhetsansvariga genom till exempel resultatdialoger och kvalitetssamtal. Informationen om kvaliteten i kommunens förskolor och skolor redovisas för föräldrar och elever och blir ett underlag inför valet av skola.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet. Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.

Arbete för att nå målet

Kvalitetssystemet ska visa verksamheterna ur olika perspektiv så att de blir belysta både med elevers, föräldrars och de professionellas ögon. En kombination av värden utgör ett bra beslutsunderlag för nämnden. Hårda värden som betyg, provresultat, och statistik kombineras med mjuka värden som trygghet, värdegrund och delaktighet.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Arbete för att nå målet

Det övergripande målet stark och balanserad tillväxt bryts inom nämndens ansvarsområde ned till två fokusområden.

1. att föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola.
2. att det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka och att anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Samarbete med förskolor, skolor och huvudmän är ett viktigt för att nå målet och arbetet med att hitta kontaktvägar pågår hela tiden.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Alla elever klarar skolan inom avsedd tid. Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.

Arbete för att nå målet

Utbildningsnämnden följer upp vad som händer med definierade förbättringsområden och gör särskilda uppföljningar vid låga resultat.

Utifrån faktiska resultat från olika undersökningar förs en dialog med huvudmän, rektorer och förskolechefer för att få igång en tankeprocess som i förlängningen bidrar till en kvalitetsförbättring som gynnar barn och elever.

Framåtblick 2035

Nackas skolor är bland landets bästa. Betygsresultaten är mycket goda och föräldrar och elever är nöjda med verksamheten. En utmaning för utbildningsnämnden är att bibehålla dagens höga kvalitet samt att fortsätta att vara en attraktiv skolkommun där huvudmän samt utbildade förskollärare och lärare vill verka. Nämnden kommer fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Som ett led i detta träffar utbildningsnämnden huvudmän och chefer för verksamheterna i kontinuerliga dialoger om resultat, kvalitet och kvalitetsarbetet.

Fram till år 2035 behövs ytterligare cirka 4 000 förskoleplatser och cirka 4 900 skolplatser från förskoleklass till och med årskurs 9. Platsbehovet är kopplat till utbyggnadstakten för nya bostäderna i kommunen. Utmaningen är att matcha utbyggnaden av bostäder med utbyggnad av verksamheterna.

En analys av det framtida behovet av gymnasieplatser i Nacka visar att cirka 2 000 nya platser behövs. Hänsyn har tagits till sökmönstren i gymnasierregionen.

Resursfördelning

Utbildningsnämnden tilldelas 2 886,9 miljoner kronor för 2019, vilket är en ökning med 90,2 miljoner kronor eller 3,2 procent jämfört med 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Förskola och pedagogisk omsorg	-712 834	-722 312	-716 812	-19 280	-12 277	-753 869	-31 557	4,4
Vårdnadsbidrag	-255							-
Fritidshem	-214 910	-214 272	-209 772	-1 072		-215 344	-1 072	0,5
Öppen fritidsverksamhet	-5 638	-5 598	-5 598	-471		-6 069	-471	8,4
Förskoleklass	-57 994	-58 801	-58 801	-3 189	-928	-62 918	-4 117	7,0
Grundskola	-1 030 660	-1 098 522	-1 088 522	-5 780	-16 237	-1 120 539	-22 017	2,0
Grundskola	-26 149	-29 115	-29 115	-1 039	-425	-30 579	-1 464	5,0
Gymnasieskola	-331 288	-358 035	-359 536	-16 179	-6 959	-381 173	-23 138	6,5
Gymnasiesärskola	-12 465	-13 265	-13 265	-311	-253	-13 829	-564	4,3
Likvärdighetsgarantin	-248 701	-259 672	-259 672	-4 112		-263 784	-4 112	1,6
Öppen förskola	-6 129	-7 330	-7 330	-800		-8 130	-800	10,9
Nämnd och m&h	-26 733	-28 010	-27 510		-390	-28 400	-390	1,4
Forskning och utveckling	-1 066	-1 795	-1 795			-500	-2 295	27,9
Summa	-2 674 822	-2 796 726	-2 777 728	-52 233	-37 969	-2 886 928	-90 202	3,2

Nämndens ram har anpassats till nya antaganden om antalet barn och elever och StorSthlns rekommendation om höjning av programpengen för gymnasiet med 1,9 procent. I samband med ramändret gavs nämnden 69,8 miljoner kronor för volymjusteringar. Utöver det justeras nu nämndens budget för förändrade volymer och satsningar:

Volym:

- Lägre volymer motsvarande 10 miljoner kronor.

Satsningar:

- Skolpeng för grundskolan, inklusive förskoleklass och grundskola höjs med 1,5 procent, motsvarande 17,6 miljoner kronor.
- Förskolechecken höjs med 2 procent för de små barnen 1–2 år och 1,3 procent för de

äldre barnen 3–5 år, motsvarande 12,3 miljoner kronor.

- Skolpeng för gymnasiet höjs med 1,9 procent, motsvarande 7,2 miljoner kronor.
- Systemstöd digitalisering uppgår till 0,25 miljoner kronor.
- Värdegrund, inflytandefrågor och individanpassning uppgår till 0,25 miljoner kronor.
- Kartlägningsmaterialet för förskoleklass i svenska och matematik uppgår till 0,25 miljoner kronor.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras utbildningsnämnden med 0,14 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Äldrenämnden

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, kommunal vård och omsorg för personer över 65 år utom ekonomiskt bistånd. Äldrenämnden svarar för myndighetsutövning, utreder och fattar beslut om insatser för äldre, som exempelvis hemtjänst och äldreboende. Nämnden beslutar även om färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag samt fastställer avgiften för den enskilde

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.

Arbete för att nå målet

Arbetet med att förenkla och öka tillgängligheten för kunderna fortsätter bland annat genom projektet

”Mina sidor”. Det ger Nackas seniorer möjlighet till en säker digital kommunikation med myndighet och anordnare.

Individens behov i centrum (IBIC) är ett systematiskt behovsinriktat arbetssätt. Införandet av IBIC säkerställer att den enskilde får hjälp och stöd utifrån sina individuella behov. IBIC möjliggör även uppföljning av resultat på individ- och gruppnivå samt kvalitetsjämförelser mellan anordnare. Införandet drivs i ett tvåårigt projekt.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.

Arbete för att nå målet

I strategin för hälsosamt åldrande är målet att Nackas seniorer ska ha goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Strategin bygger på världshälsoorganisationens (WHO) globala strategi och handlingsplan för åldrande och hälsa. Under 2019 fortsätter genomförandet av handlingsplanen inom sex strategiska utvecklingsområden för en äldrevänlig kommun.

Under 2019 utökas möjligheten att delta i olika hälsofrämjande sociala aktiviteter i dagverksamhet, mötesplatser och träffpunkter.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.

Arbete för att nå målet

När Nacka bygger stad bevakas äldreperspektivet i stadsbyggnadsprojekt. Det gäller särskilda boenden, trygghetsbostäder och seniorbostäder, dessutom upphandlas profilplatser för äldre med särskilda behov.

Nackas seniorer ska känna trygghet i sitt boende, därför erbjuds förstärkt hemgång för de i behov av extra stöd efter avslutad sjukhusvistelse.

2019 öppnar Silverlife i Graninge, ett särskilt boende med 54 platser.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Arbete för att nå målet

Genom nätverk, både med andra kommuner och internationellt, utvecklas äldreomsorgen i Nacka. Under 2019 intensifieras arbetet med att erbjuda välfärdsteknik till Nackas seniorer.

Nackas seniorer ska kunna välja hur de kommunicerar sitt ärende, digitalt, telefon eller genom besök. Kontaktvägarna till myndigheten breddas och på sikt kommer kunden att kunna ta del av sitt ärende och bidra med information via Mina sidor.

Under 2018 började välfärdstekniklösningar att införas som ett komplement till andra insatser. Mobila trygghetslarm erbjuds till seniorer som har behov av denna hjälp i vardagen. Dessutom planeras ett digitalt påminnelse-system och digital nattillsyn. Under våren 2019 ska samtliga tre tjänster ingå i det ordinarie utbudet av stödinsatser för seniorer.

Framåtblick 2035

I september bodde cirka 1 procent av 65-79 åringar, 11 procent av 80-89 åringar och 28 procent av 90-åringar på särskilt boende i Nacka kommun. Antalet seniorer över 65 år beräknas öka med 51 procent till och med år 2035. Om trenden håller i sig kommer ytterligare cirka 650 personer att ha behov av särskilt boende till och med år 2035. Det ökade antalet äldre kräver planering, som till exempel att bygga särskilda bostäder som motsvarar behovet av trygga boendeformer.

I en tillväxtkommun är personalförsörjningen central. Det stora antalet medarbetare i äldreomsorgen återfinns bland anordnarna som kommer konkurrera om medarbetare med rätt kompetens. Socionomer som bland annat arbetar med myndighetsutövning bedöms vara ett bristyrke under de kommande fem åren. Ekonomiska förutsättningar för att rekrytera, behålla och attrahera personal blir avgörande jämte den digitala utvecklingen och nya tekniklösningar.

Nackaborna har höga förväntningar på välfärden och digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning, beslut och insatser. Välfärdsteknik kan höja effektiviteten samtidigt som Nackas seniorer kan få ökad trygghet och självständighet.

Resursfördelning

Äldrenämnden tilldelas 796,5 miljoner kronor för 2019, vilket är en minskning med 10,8 miljoner kronor eller 1,3 procent jämfört med 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Särskilt boende - check	-167 509	-187 498	-173 790	22 988	-4 300	-168 810	18 688	-10,0
Särskilt boende - avtal	-8 167	-8 748	-8 748	-34	0	-8 782	-34	0,4
Hemtjänst - check	-5 865	-6 875	-4 950	8 425	-6 575	-5 025	1 850	-26,9
Ledsagning - check	-1 058	-1 479	-1 085	519	-50	-1 010	469	-31,7
Avlösning - check	-1 132	-1 479	-1 458	462	-50	-1 067	412	-27,9
Verksamhet med beslut enl								
LSS - check	-32232	-19410	-25600	-2 270	0	-21 680	-2 270	11,7
Dagverksamhet äldre - check	-8572	-15607	-11955	1 000	-830	-15 437	170	-1,1
Korttidsvård - ej check	-402604	-435147	-416237	-7 761	0	-442 908	-7 761	1,8
Trygghetslarm - ej check	-40414	-44303,7	-42294	-264	0	-44 568	-264	0,6
Övrig verksamhet	-34989	-40148,7	-36350	-119	0	-40 268	-119	0,3
Myndighet & Huvudmänna	-46640	-44 958	-46 369	0	-367	-45 325	-367	0,8
Nämnd och nämndstöd	-1 180	-1 605	-1 430	0	0	-1 605	0	0,0
Summa	-750 362	-807 258	-770 266	22 946	-12 172	-796 483	10 774	-1,3

Under 2019 minskas äldrenämndens budget för lägre volymer med totalt 22,9 miljoner kronor samt utökas med 12,2 miljoner kronor för satsningar. I samband med ramärendet gavs nämnden 10,8 miljoner kronor för volymer. Nu minskas dessa och därutöver ges medel för:

Volymer:

- Minskad volym för hemtjänst, vilket motsvarar 8 miljoner kronor.

- Minskad volym för dagverksamhet, vilket motsvarar 1 miljon kronor.
- Minskad volym särskilt boende, vilket motsvarar 20 miljoner kronor.
- Boenden med olika platskostnader (SÄBO) minskas med 1 miljon kronor.
- Budgetramen ”övrig verksamhet” minskas med 2,5 miljoner kronor.
- Omfördelning av resurser mellan nämnderna för sociala omsorgsprocessen ökar äldre- nämndens budget med 0,8 miljoner kronor. Socialnämndens budget minskas med motsvarande 0,8 miljoner kronor.
- Minskad volym för korttidsvård, vilket motsvarar 1,5 miljoner kronor.
- Lägre kostnader för trygghetslarm motsvarande 0,5 miljoner kronor.

Satsningar:

- Checkbeloppet för hemtjänst, ledsagning och avlösning höjs med 3,3 procent, vilket motsvarar 6,7 miljoner kronor.
- Daglig verksamhet, justerade checknivåer på 0,8 miljoner kronor.
- Checkhöjning SÄBO med 1 procent, vilket motsvarar 4,3 miljoner kronor.
- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras äldre- nämnden med 0,4 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden utövar tillsyn över förmyndare, förvaltare och gode män i Nacka. Uppdraget är att i möjligaste mån hindra rättsförluster för personer som själva inte kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. Nämnden verkar kontinuerligt för att det finns gode män och förvaltare att

tillgå. Dessa erbjuds möjlighet till kunskapsutbyte och tillgång till relevant information.

Nämndens fokusområde 2019–2021

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Alla verkar utifrån huvudmannens fokus.

God service i allt som görs.

Arbete för att nå målet

För att säkerställa tillgången till gode män måste kommunen göra det attraktivt att vara god man i Nacka. Nämnden erbjuder bra service till gode männen och förenar detta med en effektiv tillsyn. Nämnden följer varje höst upp nöjdheten hos både huvudmän och gode män. Detta görs tillsammans med andra kommuner.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.

Arbete för att nå målet

Gode männen erbjuds att lämna in redovisningar digitalt, vilket bidrar till en bättre miljö. För att ytterligare stimulera att redovisningar lämnas in via e-tjänst får de som gör detta sitt arvode tidigare än andra, förutsatt att redovisningen är korrekt. Nämnden har även ett nyckeltal om att minska användningen av bil i uppdraget.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Alla huvudmän har en kompetent god man.

Arbete för att nå målet

Nämnden säkrar att de som vill vara god man har rätt förutsättningar för uppdraget och har dessutom krav på att god man ska delta i kompetensutveckling. Nämnden genomför ett digitalt kunskapstest med alla som vill bli god man. Ett system för certifiering av gode män införs nu på bred front. Från och med 2017 har ambitionsnivån höjts för hur fort en god man utses. Målsättningen är två månader. För att nå målet behöver samspelet mellan olika parter bli effektivare.

Kommunen ansvarar för hela processen med att förordna gode män till ensamkommande barn och ungdomar.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Rätt från början och i rätt tid.

Arbete för att nå målet

Nämnden har sedan flera år en effektiv process för att granska de redovisningar som gode männen lämnar in. Processen blir ännu effektivare med stöd av de digitala tjänster som nu finns. Genom att i sina beslut ge tydlig bakgrund och motivering till beslutet vill nämnden minimera överklaganden som beror på att man inte förstår beslutet.

Framåtblick 2035

Behovet av gode män ökar i takt med att Nackaborna blir fler. En av nämndens främsta utmaningar är att möta det ökande behovet med fortsatt hög kvalitet och effektivitet i verksamheten. Utmaningen är tude-lad: de gode männen ska rekryteras till uppdraget och gärna attraheras till ett långvarigt engagemang. Det kräver bra rekryteringsprocesser, god service och ett kundorienterat förhållningssätt. Kommunen ska också säkerställa att de gode männen har rätt kompetens och verkar utifrån huvudmännens fokus. Detta uppnås genom fortsatt arbete med utbildning och certifiering samt möjlighet till erfarenhetsutbyte. Fortsatt digitalisering och process- och verksamhetsutveckling, i dialog med både huvudmän och gode män är verktyg för att möta behovsökningen.

Den 1 juli 2017 infördes så kallade framtidsfullmakter i Sverige. Det innebär att en person i förtid kan besluta att någon annan ska ta till vara ens intressen när

personen själv inte längre har den förmågan. Överförmyndaren har ett visst tillsynsansvar kopplat till framtidsfullmakterna men det är inte alls lika omfattande som för gode män. Det är för tidigt att dra slutsatser om eventuella konsekvenser för nämndens uppdrag och belastning på verksamheten.

Resursfördelning

Överförmyndarnämnden tilldelas 8,1 miljoner kronor för 2019, vilket är en minskning med 0,6 miljoner kronor eller 6,5 procent jämfört med 2018.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018 T2	Förändring jmf med budget		Budget 2019	Skillnad budget 2018 och 2019	
				Volym	Satsning		tkr	%
Överförmyndarverksamhet	-3 207	-4 306,7	-4 306,7	600	0	-3 707	600	-13,9
Nämnd & nämndstöd	-171	-171,0	-171,0	0	0	-171	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-4 204	-4 203,7	-4 203,7	0	-40	-4 243	-40	0,9
Summa	-7 582	-8 681	-8 681	600	-40	-8 121	560	-6,5

Minskningen motsvarande 0,6 miljoner kronor är relaterad till återlämning av tidigare tillfälliga resurser för gode män till ensamkommande barn.

Satsningar:

- Till följd av beslut om differentierat personalomkostnadspålägg, det så kallade PO-pålägget, kompenseras överförmyndarnämnden med 40 000 kronor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2019–2021.